

Примено:	25.04.2024		
Орг.од.	Број	Прилог	Вред.
05	805	/1	

- ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД ПРИЛЕП -
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ЗА
ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА
КОЈА ЗАВРШУВА 31 ДЕКЕМВРИ 2023
ГОДИНА

Содржина

<u>ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР</u>	<u>1</u>
<u>ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023 ГОДИНА</u>	<u>3</u>
<u>БЕЛЕШКИ</u>	<u>8</u>

Додатоци

Додаток 1 – Законска обврска за составување на Годишна сметка и Годишен извештај за работењето

Додаток 2 – Годишна сметка (Извештај за финансиска состојба и Извештај за сеопфатна добивка)

Додаток 3 – Годишен извештај за работењето

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До:

Менаџментот и Акционерите на

Тутунски Комбинат АД Прилеп

ул. „Прилепски Бранители“ бр.85

Прилеп

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Друштвото Тутунски Комбинат АД Прилеп (во понатамошниот текст: „Друштвото“), коишто ги вклучуваат Извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2023 година, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината, Извештајот за паричните текови за годината која завршува тогаш како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија како и за интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои што се ослободени од материјално погрешни прикажувања без разлика дали се резултат на измама или на грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со стандардите за ревизија кои се применуваат во Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизија за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешни прикажувања на финансиските извештаи без разлика дали се резултат на измама или на грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не и за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото.

Ревизијата, исто така, вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи објективно ја презентираат во сите материјални аспекти финансиската состојба на Тутунски Комбинат АД Прилеп на 31 декември 2023 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Нагласување на прашање

Без да го модифицираме нашето мислење, ние обрнуваме внимание на Белешка 2.1.1 - Претпоставка за неограничен континуитет во работењето на Друштвото во која се укажува дека финансиските извештаи на Друштвото со состојба на 31 декември 2023 година се подготвени врз претпоставката за неограничен континуитет во работењето.

Почнувајќи од 2014 година, Друштвото изврши радикални промени како во својата деловна и развојна политика така и во статутарната и организационата поставеност. И покрај вака направените стратешки, организациони и статусни промени, поради негативните резултати направени во изминатите години не можеше брзо и значајно да ја подобри својата финансиска состојба. Имено, заклучно со 31 декември 2023 година и покрај тоа што Друштвото прикажа добивка во износ од 164.864 илјади денари (2022: 140.103 илјади денари), неговата финансиска состојба е сеуште неповолна. Акумулираната загуба заклучно со 31 декември 2023 година изнесува (8.680.285) илјади денари, капиталот позитивен но значително намален и изнесува 539.001 илјади денари, финансиската задолженост висока. Сите овие показатели укажуваат на несигурност која може да доведе до сомневање во способноста на Друштвото да продолжи со своето деловно работење во неограничена иднина. Менаџментот оценува дека принципот на неограничен континуитет во работењето на Друштвото применет при подготовка на овие финансиски извештаи е соодветен, особено поради фактот што склучениот договор со Филип Морис за деловно – техничка соработка, континуирано производство и продажба на цигари преку системот на лон – производство се почитува а се остварува преку заеднички основаното друштвото Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје;

Овие финансиски извештаи не содржат било какви корекции и рекласификации на евидентираниите износи на средствата и обврските коишто би биле неопходни, доколку Друштвото не би продолжило со своите деловни активности во неограничена иднина.

Нашето мислење не е квалификувано во однос на ова прашање.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384, член 352 и член 477 од Законот за трговските друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/2004 ... 99/22).

Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија („Службен весник на Република Македонија“ бр.158/2010 ... 83/2018) е да известиме дали годишниот извештај за работењето е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи на и за годината која што завршува на 31 декември 2023. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работењето е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работењето се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работењето е конзистентен од сите материјални аспекти со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Тутунски Комбинат АД Прилеп за годината која завршува на 31 декември 2023.

Прилеп, 22.04.2024

Овластен ревизор

Пецко Ристески

Пелагониска Ревизорска Куќа

ДООЕЛ Прилеп

Управител

Пецко Ристески

**Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2023 година
во согласност со барањата на
сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија
за Тутунски Комбинат АД Прилеп**

- Извештај за финансиската состојба
- Извештај за сеопфатна добивка
- Извештај за промени во главнината
- Извештај за паричните текови

Овие финансиски извештаи се усвоени од Одборот на директори на ден 12.03.2024 година со Одлука бр. 02-4/4-2 и потпишани од генералниот извршен директор Зоран Пачешкоски и од одговорниот сметководител супервизор Маја Бошкоска.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2023 година

	Белешки	31 декември 2023 во (000) МКД	31 декември 2022 во (000) МКД
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Нематеријални средства	26	8.107	12.269
Материјални средства	27	393.939	377.605
Вложувања во недвижности	28	4.065	5.056
Долгорочни финансиски средства	29	304.928	234.531
Вкупно нетековни средства		711.039	629.461
Тековни средства			
Залихи	30	200.163	614.714
Побарувања од поврзани друштва		-	-
Побарувања од купувачи	31	35.756	20.349
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	31	700	167
Побарувања од државата по основ на даноци	31	368	5.138
Побарувања од вработените	31	185	161
Останати краткорочни побарувања		-	-
Краткорочни финансиски средства		-	-
Парични средства и парични еквиваленти	32	40.881	142.483
Платени трошоци за идни периоди и пресметани приходи	31	9.789	12.229
Вкупно тековни средства		287.842	795.240
ВКУПНО СРЕДСТВА		998.881	1.424.701
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ			
Главнина и резерви	33		
Основна главнина		8.594.869	8.594.869
Премии на емитирани акции		396.661	396.661
Ревалоризациска резерва		62.558	57.081
Резерви		335	335
Акумулирана добивка		-	-
Пренесена загуба		(8.680.285)	(8.820.388)
Добивка за деловната година		164.864	140.103
Загуба за деловната година		-	-
Вкупно главнина и резерви		539.001	368.661
Долгорочни резервирања за ризици и трошоци		-	-
Долгорочни обврски	34	174.573	214.808
Одложени даночни обврски		-	-
Тековни обврски	35		
Краткорочни обврски спрема поврзани друштва		268	322
Краткорочни обврски спрема добавувачи		11.808	11.725
Обврски за аванси, депозити и кауции		-	-
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци		8.663	7.519
Обврски спрема вработените		17.617	14.089
Тековни даночни обврски		466	391
Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва		-	-
Обврски по заеми и кредити		243.104	806.039
Обврски по основ на учество во резултатот		-	-
Останати финансиски обврски		92	70
Останати краткорочни обврски		567	443
Одложени плаќања на трошоци и приходи на идни периоди		2.723	634
Вкупно тековни обврски		285.307	841.232
Вкупно обврски		459.880	1.056.040
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		998.881	1.424.701

Тутунски Комбинат АД Прилеп

Генерален Извршен Директор

Зоран Лачешкоски

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2023 година

	Белешки	31 декември 2023 во (000) МКД	31 декември 2022 во (000) МКД
Приходи од работењето			
Приходи од продажба	5	826.983	818.106
Останати приходи	6	14.929	29.986
Вкупно приходи од работењето		841.912	848.093
Промена на вредноста на залихите на готовите производи и на недовршеното производство	7	45	(1.941)
Капитализирано сопствено производство и услуги		-	-
Расходи од работењето			
Трошоци за сировини и други материјали	8	548.425	525.008
Набавна вредност на продадени стоки	9	672	222
ситен инвентар, амбалажа и автогуми	10	17.305	32.719
Услуги со карактер на материјални трошоци	11	102.684	107.454
Останати трошоци од работењето	12	37.668	35.737
Трошоци за вработените	13	218.313	179.477
Амортизација на материјални и нематеријални средства	14	27.409	24.519
Вредносно усогласување на нетековни/тековни средства	15	43	34
Резервирања за трошоци и ризици		-	-
Останати расходи од работењето	16	2	74
Вкупно расходи од работењето		952.521	905.243
Финансиски приходи	17	313.620	240.815
Финансиски расходи	18	38.193	41.620
Удел во добивката/загуба на придружените друштва	19	-	-
Добивка/Загуба од редовното работење	20	164.864	140.103
Нето добивка/загуба од прекинати работења		-	-
Добивка/Загуба пред оданочување	20	164.864	140.103
Данок на добивка	21	-	-
Одложени даночни приходи/расходи		-	-
Нето добивка/загуба за деловната година	22	164.864	140.103
Останата сеопфатна добивка	23	5.477	4.042
Останата сеопфатна загуба		-	-
Вкупна сеопфатна добивка/загуба за годината	24	170.341	144.146
Сеопфатна добивка/загуба којашто им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво		-	-
Сеопфатна добивка/загуба којашто им припаѓа на неконтролираното учество		-	-
Основна добивка/загуба по акција (денари по акција)	25	60,13	51,10

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален Извршен Директор

Зоран Пачешкоски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2023 година

ОПИС	Состојба на 31 декември 2022 година (во 000 МКД)	Зголемување (во 000 МКД)	Намалување (во 000 МКД)	Состојба на 31 декември 2023 година (во 000 МКД)
Основна главнина	8.594.869	-	-	8.594.869
Премии на емитирани акции	396.661	-	-	396.661
Ревалоризациска резерва	57.081	5.477	-	62.558
Резерви	335	-	-	335
Акумулирана добивка	-	-	-	-
Пренесена загуба	(8.820.388)	-	140.103	(8.680.285)
Дивиденди	-	-	-	-
Добивка за финансиската година	140.103	24.761	-	164.864
Загуба за финансиската година	-	-	-	-
Вкупно главнина и резерви	368.661	30.237	140.103	539.001

ОПИС	Состојба на 31 декември 2021 година (во 000 МКД)	Зголемување (во 000 МКД)	Намалување (во 000 МКД)	Состојба на 31 декември 2022 година (во 000 МКД)
Основна главнина	8.594.869	-	-	8.594.869
Премии на емитирани акции	396.661	-	-	396.661
Ревалоризациска резерва	53.039	4.042	-	57.081
Резерви	335	-	-	335
Акумулирана добивка	-	-	-	-
Пренесена загуба	(8.955.096)	-	134.707	(8.820.388)
Дивиденди	-	-	-	-
Добивка за финансиската година	134.707	5.396	-	140.103
Загуба за финансиската година	-	-	-	-
Вкупно главнина и резерви	224.515	9.438	134.707	368.661

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален Извршен Директор

Прилеп
Зоран Пачешкоски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2023 година

	31 декември 2023 во (000) МКД	31 декември 2022 во (000) МКД
I. Готовински тек од оперативни активности		
Нето добивка/загуба по оданочување	164.864	140.103
Амортизација на основни средства	27.409	24.519
Зголемување/намалување на тековните средства		
Залихи	414.551	(274.417)
Побарувања од поврзани друштва	-	-
Побарувања од купувачи	(15.407)	42.976
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	(533)	(31)
Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси	4.770	(2.950)
Побарувања од вработените	(25)	(3)
Останати краткорочни побарувања	-	-
Платени трошоци за идните периоди и пресметани приходи	2.440	17.203
Вкупно зголемување/намалување на тековните средства	405.796	(217.222)
Зголемување/намалување на тековни обврски		
Обврски спрема поврзани друштва	(54)	215
Обврски спрема добавувачи	82	952
Обврски за аванси, депозити и кауции	-	-
Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести	1.144	2.985
Обврски кон вработените	3.527	5.459
Тековни даночни обврски	75	(3.601)
Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	-	-
Обврски по заеми и кредити	(562.935)	359.634
Обврски по основ на учество во резултатот	-	-
Останати финансиски обврски	23	(22)
Останати краткорочни обврски	123	93
Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди	2.089	634
Вкупно зголемување/намалување на тековни обврски	(555.925)	366.349
Вкупно нето готовина од оперативни активности	42.144	313.750
II. Готовински тек од инвестициски активности		
Материјални и нематеријални средства	(39.581)	(50.412)
Вложувања во недвижности	991	991
Долгорочни финансиски средства	(70.397)	(48.761)
Краткорочни финансиски средства	-	-
Вкупно нето готовина од инвестициски активности	(108.987)	(98.182)
III. Готовински тек од финансиски активности		
Главнина и резерви	5.477	4.042
Долгорочни резервирања за ризици и трошоци	-	-
Долгорочни обврски	(40.236)	(104.796)
Одложени даночни обврски	-	-
Вкупно нето готовина од финансиски активности	(34.759)	(100.754)
Вкупно нето пораст/намалување на готовината	(101.602)	114.814
Готовина на почетокот од годината	142.483	27.669
Готовина на крајот од годината	40.881	142.483

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален Извршен Директор

Зоран Пачешкоски

**БЕЛЕШКИ
КОН ФИНАНСИСКТЕ ИЗВЕШТАИ НА
ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД ПРИЛЕП
ЗА ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023**

БЕЛЕШКА 1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Тутунски Комбинат Прилеп во понатамошниот текст („Друштвото“) е Акционерско Друштво, основано и со седиште во Република Северна Македонија. Друштвото е регистрирано, согласно одредбите од Законот за трговски друштва кај Основниот суд во Прилеп под Т.рег.бр. 0100004244-03-000 од 27 мај 1991 година. Седиштето на Друштвото е во Прилеп на ул. Прилепски Бранители бр. 85, Република Северна Македонија. ЕМБС е 4018117 а ЕДБ 4021949119965.

Основната деловна активност на Друштвото согласно номенклатурата од НКД е 12.00 - Производство на тутунски производи, ферментација на тутун и преработка на тутун.

Во годината во која се врши ревизија, односно во 2023 година бројот на вработени изнесува 350, додека во претходната 2022 година овој број на вработени лица изнесуваше 334.

Вкупниот број на акции изнесува 2.741.845 (2.701.030 обични и 40.815 приоритетни) со номинална вредност на една акција од 51,13 евра а вкупна основна главнина во износ од 8.594.869 илјади денари.

Акциите на друштвото котираат на Македонската берза на хартии од вредност.

Друштвото спаѓа во групата на големи деловни субјекти.

Друштвото е во претежна сопственост на Владата на Република Северна Македонија.

Генерален извршен директор е Зоран Пачешкоски со неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет.

1.1. Стратешки и статусни промени во текот на 2016 година

1. Собранието на акционери на Друштвото на ден 25 јули 2016 година донесе Одлука за статусна промена - присоединување на подружниците Тутунски Комбинат Цигари ДООЕЛ и Тутунски Комбинат Тутун ДООЕЛ кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. На ден 30 септември 2016 година, подружниците Тутунски Комбинат - Тутун ДООЕЛ и Тутунски Комбинат - Цигари ДООЕЛ склучија Спогодба за нивна статусна промена односно присоединување кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. Собранието на акционери на матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп на ден 28 ноември 2016 година донесе Одлука за прифаќање и потврдување на Спогодбата за присоединување. Со потврдување на Спогодбата, Собранието го одобри присоединувањето согласно роковите и условите утврдени во Спогодбата.

2. Присоединувањето е реализирано со датум на пресек 30 септември 2016 година, со кој датум е извршен универзален пренос на целиот имот и на обврските од подружниците на матичното друштво и истите престанаа да постојат како правни лица без спроведување на постапка за ликвидација. На ден 09 декември 2016 година е извршен упис на статусната промена во Централниот Регистар на Република Северна Македонија.

БЕЛЕШКА 2. ОСНОВ ЗА СОСТАВУВАЊЕ И ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Друштвото ја води својата сметководствена евиденција и ги подготвува своите финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр. 28/2004 ... 99/2022) и прифатените сметководствени стандарди во Република Северна Македонија кои се објавени во Правилникот за водење на сметководството („Службен весник на РМ“ број 159/09, 164/10 и 107/2011).

Подготовката на овие финансиски извештаи е во согласност со сметководствените стандарди прифатени и објавени во Република Северна Македонија кои бараат употреба на одредени критички сметководствени проценки. Сметководствените стандарди бараат раководството на Друштвото да употреби свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденуваат во финансиските извештаи. Финансиски извештаи се подготвуваат со состојба на и за годината што завршува на 31 декември.

Денарот преставува функционална и известувачка валута во Република Северна Македонија. Износите содржани во финансиските извештаи на Друштвото, како и во останатите придружни белешки кон финансиските извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски денари (000 МКД) освен ако не е поинаку наведено.

Финансиските извештаи се подготвени според моделот на набавна вредност како основа за мерење, освен ако не е поинаку наведено.

Приложените финансиски извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи на Друштвото.

Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во тековниот период.

Веродостојноста е поткрепена со фактот дека Друштвото ќе продолжи да работи и во иднина.

2.1.1. Претпоставка за неограничен континуитет во деловното работење

Овие финансиски извештаи се подготвени врз основа на претпоставката за неограничен континуитет во работењето на Друштвото. Истите не содржат било какви корекции и рекласификации кои би биле неопходни доколку претпоставката за неограничен континуитет во работењето на Друштвото би била доведена во прашање.

Друштвото во изминатите 20 години перманентно покажуваше загуба во своето работење и имаше намалување на капиталот. Прикажаните загуби и намалувањето на капиталот претходните години се резултат на несоодветна организациона поставеност (постоење на повеќе ДООЕЛ и заеднички служби - Холдинг), несоодветна деловна и развојна политика, превработеност со преку 1.000 вработени, презадолженост, оптовареност со кредити и камати, енормни отписи на застарени и спорни побарувања (871.919 илјади денари), енормни трошоци за неколку пакети за испратнина на вработените при престанок на работниот однос (2018 година: 208.907 илјади денари, 2015 година: 427.916 илјади денари) и сл.

Почнувајќи од 2014 година, преземени се низа мерки и активности за кои Менаџментот на Друштвото верува дека обезбедуваат соодветна основа за одржливост и развојот на деловните активности на Друштвото. Тие се:

- Во 2014 година склучен е договор за стратешко партнерство со компанијата Philip Morris International Management SA, Lausanne, Switzerland, во кој договор се прецизира стратегијата на работење и на развој на Тутунски Комбинат АД Прилеп.

- Во текот на 2014 година Друштво склучи Договор за заедничко вложување со Philip Morris International Management SA, Lausanne, Switzerland, при што беше формирано ново заедничко друштво, Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО, Скопје. Дејноста на ова друштво е трговија на големо со производи од тутун. Ова друштво е ексклузивен носител на лиценцните права и на правата за користење и организирање на производството и дистрибуцијата на тутунски производи со брендови на двете друштва. Менаџментот на Друштвото очекува дека ова стратешко партнерство ќе обезбеди долгорочна одржливост на производство на тутунски преработки.

- Погоре склучениот Договор е со рок од 10 години и истиот автоматски се продолжува за последователен едно годишен период, освен ако е поништен од страна на содружник со најмалку 6 месечно претходно дадено известување, согласно член 11 од истиот.

- Во текот на 2016 година, извршено е присоединување на подружниците Тутунски Комбинат Цигари ДООЕЛ и Тутунски Комбинат Тутун ДООЕЛ кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. Деловните активности на подружниците, континуирано, продолжуваат во рамките на Друштвото, со што присоединувањето не влијае на заинтересираните страни на Друштвото. Присоединувањето е поттикнато со цел да се зголеми успешноста во работењето како и да се искористат предностите што ги има заедничкото работење а истовремено да се намалат трошоците на работењето.

Остварените промени не можеа значајно да ја подобрат финансиската состојба на Друштвото за краток временски период, така што и покрај остварената добивка во 2023 година од 164.864 илјади денари (2022: 140.103 илјади денари) финансиската состојба на Друштвото е сепак сеуште неповолна. Истата се гледа преку следните показатели со состојба на 31 Декември:

Опис	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Нетековни средства	711.039	629.461
Тековни средства	278.053	783.011
Долгорочни обврски	174.573	214.808
Краткорочни обврски	282.584	840.598
Акумулирана загуба	(8.680.285)	(8.820.388)

Добивка за тековната година	164.864	140.103
Капитал	539.001	368.661
Однос на тековни средства со тековни обврски	98,40%	93,15%

И покрај ваквата состојба, Менаџментот верува во одржливоста на континуитетот во работењето со преземање на следниве мерки и активности:

- Долгорочен континуитет во деловните активности, планиран откуп на суров тутун од 2,5 до 3 илјади тони годишно, негово ферментирање и продажба во најголем дел преку компанијата Филип Морис врз основа на долгорочен договор за деловно – техничка соработка,
- Континуирано производство и продажба на цигари барани на пазарот преку системот на лон – производство што се реализира преку друштвото Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје;
- Продолжени и репрограмирани кредитни аранжмани, особено за откуп на суров тутун и за тековно работење;
- Подобрување на кредитниот рејтинг на Друштвото со очекуван позитивен тренд на зголемување на финансискиот резултат и зголемување на капиталот;
- Тековно и долгорочно усогласување на паричните приливи и одливи (позитивен cash flow);
- Рационална организација и намалување на трошоците во сите процеси од работењето;
- Реализирање на долгорочниот Бизнис план 2018 – 2024 година;
- Континуирано инвестирање во технологии и стручни оспособувања;
- Примена на дигитализационите достигнувања во сферата на информативниот систем, во производството, во продажбите, во финансирањето и во финансиското известување.

2.2. Користени проценки

При подготвување на финансиските извештаи Друштвото применува сметководствени проценки за ставките кои не можат прецизно да се измерат. Проценувањето вклучува расудувања засновани на информации кои се последно расположливи. Во текот на работењето одредени проценки можат да се ревидираат како резултат на промена на околностите врз основа на кој биле засновани, промени во опкружувањето или добиените нови информации и сознанија.

Проценки се употребуваат и при проценување на корисниот век на употреба на недвижностите, постројките и опремата, обезвреднување на недвижностите, постројките и опремата, исправка на вредноста на побарувањата односно утврдување на објективна вредност на побарувањата, вредносно усогласување (исправки) на залихите за да се сведат на нивната нето реализациона вредност и слично.

2.3. Трансакции во странски валути

Трансакциите деноминирани од странска валута се искажани во македонски денари, кои се известувачка и функционална валута на Друштвото, со примена на официјалниот среден курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани од странска валута се искажани во македонски денари по средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики се прикажани во извештајот за сеопфатната добивка како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување.

Во тековната 2023 година Друштвото има трансакции изразени во странска валута.

2.4. Девизни курсеви

Официјалните девизни курсеви кои беа применети за искажување на ставките од извештајот за финансиската состојба се следниве:

Валута	31 декември 2023	31 декември 2022
1 EUR	61,4950 ден.	61,4932 ден.
1 USD	55,6516 ден.	57,6535 ден.
1 GBP	70,7612 ден.	69,3350 ден.

2.5. Деловни комбинации

Матичното Друштво го применува методот на стекнување на деловни комбинации во сметководството. Пренесениот надомест од страна на матичното Друштво за да стекне контрола врз подружницата, се пресметува како збир од објективни вредности на пренесените средства, настанатите обврски и сопственичките учества од страна на матичното Друштво на датумот на стекнување, кои вклучуваат објективна вредност на средствата или обврските кои произлегуваат од преземениот ангажман на надомест. Трошоците за стекнување се признаваат во периодот кога настанале.

Друштво признава стекнати средства кои можат да се идентификуваат и претпоставени обврски во деловна комбинација без оглед на тоа дали тие биле претходно признаени во финансиските извештаи на стекнувачот, пред периодот на стекнување. Стекнатите средства и претпоставените обврски се водат по нивната сметководствена вредност на датумот на стекнување.

Гудвилот се евидентира после одделно признавање на нематеријалните средства кои можат да се идентификуваат. Гудвилот се пресметува:

1. На збирниот износ од:
 - Пренесениот надомест измерен во согласност со Меѓународните сметководствени стандарди, каде вообичаено се применува објективна вредност на датумот на стекнување;
 - Износот на било кое неконтролирано учество во стекнатиот ентитет мерено во согласност со Меѓународните сметководствени стандарди;
 - Во деловна комбинација која е стекната низ фази по објективна вредност на датумот на стекнување на сопственичкото учество кое стекнувачот претходно го имал во стекнатиот ентитет;
2. На разликата помеѓу износите на стекнатите средства кои можат да се идентификуваат и преземените обврски на датумот на стекнување, мерени согласно Меѓународните сметководствени стандарди;

За разлика од претходно наведениот гудвил кој претставува позитивен гудвил, негативен гудвил е кога пренесениот надомест на стекнувачот во стекнатите средства е помал од нето вредноста на стекнатите средства. Овој негативен гудвил е познат под поимот поповолна набавка.

2.6. Споредбени показатели

Финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 Декември тековна и претходна година. Финансиските извештаи се ревидираат секоја тековна година, со што е овозможено споредливост со финансиските извештаи од претходната година.

БЕЛЕШКА 3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И ПОРЦЕНКИ

3.1. Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите се евидентираат по набавна односно претпоставена набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и за резервирањата поради обезвреднување доколку истите постојат. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Постројките и опремата се евидентираат по набавна, односно претпоставена набавна вредност, намалена за акумулираната депрецијација и резервирањето поради обезвреднување, доколку постои. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 2005 година по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени од страна на Државниот завод за статистика.

Цената на чинење на средствата изградени во сопствена режија се состои од трошокот за материјали, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Трошоците по камати за позајмици кои се користат за финансирање при изградба на недвижностите, постројките и опремата се капитализираат за време на периодот кој е потребен истите да се завршат и подготват за нивно ставање во употреба. Останатите трошоци по основ на позајмици се евидентирани како трошоци на периодот во кој настанале.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи во Друштвото поврзани со таа ставка и кога трошокот на ставката може разумно да се измери.

Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во извештајот за сеопфатната добивка во текот на периодот во кој се јавуваат.

Не се пресметува депрецијација на земјиштето и инвестициите во тек, доколку такви постојат.

Депрецијацијата на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува право пропорционално со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивната резидуална вредност низ проценетиот век на употреба и тоа како што следи:

	2023	2022
Градежни објекти	5-40 години	5-40 години
Погонска опрема	4-20 години	4-10 години
Останата опрема и моторни возила	4-10 години	4-10 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат и доколку е потребно се коригираат на секој датум на известување. Кога евидентираниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отуѓување се одредуваат по пат на споредба на приливите со сметководствената вредност на средствата што се отуѓуваат. Разликите се вклучени во извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога настануваат.

3.2. Нематеријални средства

Нематеријални средства се оние средства кои немаат физичка содржина но кои можат да се идентификуваат. Тие се:

- Научно истражувачко знаење;
- Дизајнирање и имплементација на нови процеси;
- Патенти и лиценци и сл.;
- Интелектуална сопственост;
- Развивање на пазарот и трговски марки;
- Компјутерски софтвер кој не е составен дел на хардверот;
- Авторски права;
- Увозни квоти;
- Франшизи.

Нематеријалните средства треба да се идентификуваат со цел јасно да се разграничат од гудвилот и тие почетно се мерат според нивната набавна вредност, а се признаваат само доколку:

- Е веројатно дека идни економски користи ќе му се припишат на нематеријалното средство;
- Набавната вредност на нематеријалното средство може веродостојно да се измери;

Корисниот век на нематеријалното средство се определува како ограничен и неограничен. Корисниот век на нематеријалното средство кој произлегува од договори и други законски права не треба да го надмине периодот на договорот и другите законски права.

Амортизацијата на нематеријалните средства со ограничен век на користење се пресметува врз основа на набавната вредност на нематеријалните средства и тоа по праволиниска метода. Амортизација на нематеријалните средства со неограничен век на користење не се пресметува.

Периодот на амортизација и методот на амортизација на нематеријалните средства со ограничен век на користење треба да се проверува и коригира најмалку еднаш годишно.

3.2.1. Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот односно со одржувањето на компјутерските софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Друштвото и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средство, се амортизираат користејќи ја правопрпорционалната метода во текот на период од 5 години.

3.3. Вложувања во недвижности за изнајмување

Недвижностите во сопственост на Друштвото кои се чуваат пред се за остварување на приходи од нивно изнајмување наместо од употреба во редовното работењето, се признаваат како вложувања во недвижности наменети за изнајмување.

Недвижностите за изнајмување кои се однесуваат од производствени погони се евидентираат по набавна односно претпоставена набавна вредност, намалена за соодветната исправка на вредноста и евентуалното резервирање поради обезвреднување. Моделот на објективна вредност не е прифатен поради неможноста за негово веродостојно утврдување. Имено, споредливите пазарни трансакции за овие ставки на недвижности се ретки и при тоа не постојат ниту алтернативни проценки засновани на проекции за дисконтирани парични текови.

Депрецијацијата на ставките на овие недвижности се пресметува пропорционално со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивната резидуална вредност низ проценетиот век на употреба.

3.4. Обезвреднување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата, како и нематеријалните средства се проверуваат од постоење на можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени на условите укажуваат дека евидентираните износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентираните износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од обезвреднување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива при продажба на средствата во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребната вредност е сегашната вредност на проценетите идни парични приливи кои се очекуваат да произлезат од континуирана употреба на средствата или од нивно отуѓување на крајот на корисниот век. Надоместливите износи се проценуваат на поединечните средства или ако тоа не е можно, на целата група на средства која генерира готовина.

3.5. Вложувања во придружени друштва и учество во заеднички вложувања

Придружени друштва се субјекти врз кои Друштвото има значително влијание но не ги контролира истите. Постоенето на значително влијание се утврдува преку:

- застапеност во одборот на директори,
- учество во процесот на креирање политики и донесување на одлуки,
- материјални трансакции, меѓусебна размена на раководен персонал и обезбедување на суштински технички информации, и
- учеството во капиталот кој се движи помеѓу 20 и 50% од гласачките права.

Вложувањата во придружените друштва се евидентираат според методот на главнина. Според методот на главнина, вложувањето во придружените друштва првично се признава по набавна вредност, а последователно набавната вредност се зголемува или намалува зависно од учеството во добивката и загубата на придружените друштва по датумот на нивното стекнување. Кога набавната вредност на вложувањето се зголемува за учеството во добивката на придруженото друштво, тогаш со распределба на добивката од придруженото друштво се врши намалување на претходно зголемените вложувања.

Доколку уделот во загубата на придруженото друштво е еднаков или го надминува учеството во придруженото друштво, во тој момент се прекинува со признавање на делот во понатамошните загуби.

Тутунски Комбинат АД Прилеп има заедничко вложување со Филип Морис Интернационал по склучен договор за формирање на ново друштво со назив Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје. Според одредбите од тој договор, остварената добивка во ново формираното друштво се распределува по соодносот 49% за Тутунски Комбинат АД Прилеп а 51% за Филип Морис Интернационал. Оваа распределба се врши по методот на главнина.

3.6. Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во кредити и побарувања и финансиски средства расположливи за продажба. Класификацијата зависи од целите на набавката на финансиските средства. Раководството ги класифицира финансиските средства во моментот на нивното првично признавање.

3.6.1. Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековни средства, освен оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на извештајот за финансиската состојба.

3.6.2. Признавање и мерење на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата односно на датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде финансиското средство. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правото за примање на истите или по нивното пренесување ако Друштвото значително ги пренело сите ризици и користи од сопственоста врз финансиските средства. Финансиските средства расположливи за продажба последователно се евидентираат по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата последователно се евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Финансиски средства расположливи за продажба почетно се признаваат по нивна објективна вредност зголемена за трошоците од трансакцијата.

Кога финансиските средства класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, претходно акумулираната коригирана објективна вредност признаена во останатата сеопфатна добивка и во резервите се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност во периодот на кој се однесува.

Каматите од средствата расположливи за продажба пресметани врз основа на ефективна каматна стапка се признаваат во добивката/загубата како финансиски приходи. Приходите од дивиденди и од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во добивките/загубите како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

3.6.3. Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на истите или по нивното пренесување ако Друштвото ги пренело сите значајни ризици и користи од сопственоста врз финансиските средства.

3.6.4. Обезвреднување на финансиските средства

А) Средства евидентирани по амортизациона набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на едно финансиско средство или на група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства се оштетени и загуба поради обезвреднување се евидентира само ако постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата при што настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или на групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Како докази за обезвреднување може да се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, доцнење при исплатата на главницата и каматата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промени во економските услови кои кореспондираат со загуба.

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради обезвреднување претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови, дисконтирани со примена на изворна ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековните добивки и загуби. Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од обезвреднување. На пример, Друштвото може да го измери обезвреднувањето на средството врз основа на објективна вредност на инструментот користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на обезвреднувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на обезвреднувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признатата загуба се намалува преку тековните добивки или загуби.

Б) Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должничките хартии од вредност, Друштвото ги користи критериумите наведени во следната точка.

(а) Кај сопственичките хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгираното опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба измерена како разлика помеѓу набавната вредност и тековната објективна вредност намалена за загубата поради обезвреднување претходно признаена во Извештајот за финансиската состојба, се отстранува од сеопфатната добивка и се признава како добивка или загуба за периодот.

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирање на обезвреднувањето во добивките или загубите, загубата поради обезвреднување се намалува преку тековните добивки односно загуби. Кај сопственичките финансиски средства расположливи за продажба, анулирање на обезвреднувањето не се евидентира преку добивки и загуби и секое последователно зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

3.7. Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат а нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или кога истовремено се реализираат средствата и подмируваат обврските.

3.8. Залихи

Залихите се вреднувани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажната вредност намалена за трошоците за завршување на продажбата, маркетингот и дистрибуцијата. Намалување на вредноста на залихите се спроведува за време на редовниот годишен попис а врз основа на проценка за нивно оштетување, дотраеност и сл. Намалувањето на вредноста на залихите се врши на товар на расходите на периодот, вклучувајќи го и секое нивелирање по пат на отпис до нето реализационата вредност ако истата е пониска од набавната.

Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек која ги вклучува трошоците направени за нивна набавка, за нивна достава до постоечката локација и за нивно доведување во состојба на употреба. Трошокот на производите и производството во тек вклучува и соодветен дел на општи трошоци врз основа на нормалниот оперативен капацитет.

Отписот на ситниот инвентар се врши еднократно при ставање на истиот во употреба а амбалажата и автомобилските гуми се отпишуваат 100% при ставање на истите во употреба.

3.9. Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувањата од купувачите претставуваат износи кои се побаруваат од купувачите за продадени стоки или извршени услуги во нормалниот тек на работење. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како нетековни побарувања.

Овие побарувања и позајмици иницијално се признаваат по нивна објективна вредност а последователно се мерат според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањата поради обезвреднување.

Резервирањата поради обезвреднување се пресметуваат кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања и дадените позајмици согласно нивните оригинални услови за плаќање.

Значителни финансиски потешкотии кај должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање, претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени. Значајните должници се тестираат за обезвреднување на индивидуална основа. Останатите побарувања со слични карактеристики на кредитен ризик се проценуваат групно.

Износот на резервирањата претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средствата сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворна ефективна каматна стапка на финансиските средства. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството со признавање на поврзаните загуби, со признавање на резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување се евидентира преку тековните добивки/загуби. Во случај на ненаплатливост на побарувањето, истото се опишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно опишаните износи се признава како тековна добивка.

3.10. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти на парични средства вклучуваат готовина во благајната, депозити по видување во банки и други краткорочни високо ликвидни вложувања кои доспеваат во период не подолг од 3 месеци од датумот на стекнување. Парите на сметките во денари кај комерцијалните банки се водат во номинални износи според изводот за состојбата на прометот на тие сметки. Парите во благајната во денари се искажуваат по номинална вредност. Девизите на сметките во банката и благајната се искажуваат по среден курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на изготвување на извештајот за финансиската состојба.

Пресметувањето на девизите се врши секогаш на денот на промената на состојбата на сметката (благајната) и на крајот на месецот.

За целите на составување на извештајот за парични текови:

- а) паричните средства ги опфаќаат готовината во касите и депозитите по видување (денарски и девизни),
- б) паричните еквиваленти ги опфаќаат краткорочните, високо ликвидни вложувања, кои брзо можат да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност (рок на достасаност до 3 месеци и помалку).

3.11. Платени трошоци за идни периоди (ABP)

Однапред платените трошоци за идните периоди се искажуваат како активни временски разграничувања и се преставуваат во трошоци на периодот на кој се однесуваат. Причините за разграничувањето како и износите кои се однесуваат на идните периоди мора да бидат искажани на соодветна сметководствена исправа.

Приходите кои се пресметани во корист на тековниот период а немаат елементи за да се искажат како побарувања, се искажуваат како активни временски разграничувања. Кога ќе се стекнат услови за испоставување на документ врз основа на кој се стекнати побарувањата, временските разграничувања се пренесуваат на сметките на побарувањата. Основата за приходување и искажување на таквите износи на временските разграничувања мора да биде утврдена со соодветна сметководствена исправа.

3.12. Капитал, резерви и акумулирани добивки/загуби

А) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции

Б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнување на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување.

В) Сопствени акции

Кога Друштвото откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени (трезорски) акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

Г) Резерви

Резервите кои се состојат од задолжителни и други резерви, се создадени во текот на претходните периоди врз основа на добивки односно загуби од ревалоризација на материјални и финансиски средства

расположливи за продажба како и по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива, одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

Д) Акумулирани загуби

Акумулираните загуби ги вклучуваат загубите од тековниот и од претходните периоди.

3.13. Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски спрема добавувачи и позајмици.

3.13.1. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачите се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работење. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок до една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како нетековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентираат по нивната објективна вредност а последователно според нивната измерена амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

3.13.2. Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакцијата. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност а разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекување. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има безусловно право за подмирување на обврските за уште најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

3.14. Одложени плаќања на трошоци и приходи за идните периоди (ПВР)

На товар на пресметковниот период се пресметуваат и трошоците за кои не постојат соодветни сметководствени исправи за да можат да се признаат како обврска, а за кои со сигурност може да се утврди дека се однесуваат на тековниот пресметковен период. Кога ќе се прибават документи за признавање на обврските, се врши укинување на временските разграничувања во корист на сметките на обврските.

Приходите за кои нема услови за признавање во тековниот пресметковен период, се одложуваат преку временски разграничувања за идни периоди.

Во корист на временските разграничувања се евидентираат и наплатените приходи кои се однесуваат за идните периоди, а за кои не било искажано соодветно побарување.

3.15. Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен временски период да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити, каде се очекуваат трошоците за квалификуваните средства да се одземаат од трошоците за позајмување, можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмување се признаени во добивките или загубите во периодот во кој настанале.

3.16. Наем

Друштвото признава постоење на наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство односно средства, или со договорот се пренесува правото за употреба на тие средства.

3.16.1. Друштвото како закупопримач

Финансискиот наем преставува тековен закуп на средството, кој на Друштвото суштински му ги пренесува сите ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивна објективна вредност или ако е пониска, тогаш по нивната сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата по основ на наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според периодот за наем, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот за наем. Со состојба на 31 декември Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Исплатите за оперативен наем се признаваат како трошок на пропорционална основа во текот на периодот на наемот. Поврзаните трошоци како што се трошоците за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување. Со состојба на 31 декември Друштвото има класифицирано средства во оваа категорија.

3.16.2. Друштвото како закуподавач

Наемот каде Друштвото суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во извештајот за финансиска состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приходот од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои настанале. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

Во тековната 2022 година Друштвото има евидентирано трансакции кои претставуваат оперативен наем.

3.17. Данок на добивка

Данокот на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековен и одложен данок на добивка.

3.17.1. Тековен данок на добивка

Основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатна добивка, коригирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночен кредит, како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамките на одреден период или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска во наредните периоди.

Даночните обврзници кои ќе вршат исплати од акумулирани добивки остварени во периодот од 2009 до 2013 година за дивиденди и други распределби од добивката, имаат обврска да пресметаат и платат покрај данок на личен доход и данок на добивка.

3.17.2. Одложен данок на добивка

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки.

Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочлива добивка.

3.18. Надомести за вработените

3.18.1. Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените се уплатуваат во соодветните пензиски фондови. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на две месечни просечни нето плати исплатени по работник во РСМ во последните три месеци. Друштвото нема направено резервирања за ова право на вработените бидејќи смета дека сумата е незначителна за финансиските извештаи.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат од работа по основ на технолошки вишок, износ кој зависи од работниот стаж на вработениот, но најмногу до седум месечни просечни нето плати исплатени на работникот. Друштвото нема направено резервирање за ова право на вработените.

3.18.2. Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

3.19. Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавката на средства или услуги не е надоместлив од даночната власт, во тој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност. Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи, се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

3.20. Резервирања

Резервирања се признаваат тогаш кога Друштвото има тековна обврска како резултат на минат настан и кога постои веројатност дека ќе има одлив на средства за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна процена за износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се коригираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна процена. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

Таму каде што дел или сите потребни издатоци за подмирување на резервирањата се очекува да бидат надоместени од друга страна, надоместувањето се признава кога навистина е извесно дека ќе биде примено доколку Друштвото ја подмири обврската. Надоместувањето се признава како посебно средство во Извештајот за финансиската состојба. Износот кој се признава за надоместување не треба да го надмине износот на резервирањето. Во Извештајот за сеопфатна добивка, расходот кој се однесува за резервирања се признава во нето износ кој е признаен за надоместување.

3.21. Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти.

Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат при што се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе преставува прилив во Друштвото, кога направените трошоци или идните трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Друштвото.

3.21.1. Приходи од продажба - продажба на големо - цигари, режан и ферментиран тутун и филтер стапчиња

Приходот од продажба на производи се признаваат во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфичните критериуми во однос на активностите на Друштвото. Приходите не се сметаат за разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

3.21.2. Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

3.21.3. Приходи од наемнини

Приходи од наемнини на средства дадени под оперативен наем се признаваат во добивките и загубите на пропорционална основа во текот на периодот на наем. Непредвидените наемнини доколку ги има, се признаваат како интегрален дел на вкупните приходи од наемнини во текот на наем периодот.

3.21.4. Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот пренос на средствата.

Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камати по обврски по кредити и позајмици и трошоци за камати на задолжени плаќања. Трошоците за кредити и позајмици се признаваат во добивките или загубите со користење на методот на ефективна каматна стапка.

3.21.5. Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди доказ за износот на минимална дивиденда од придружните друштва или од вложувањата во придружните друштва.

3.21.6. Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на настанување на потрошокот на сировините и материјалите и на искористувањето на услугите, односно во периодот на нивното настанување.

3.22. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди на акционерите на Друштвото се евидентира како обврска во финансиските извештаи во периодот кога таа се одобрува од акционерите на Друштвото.

3.23. Преземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства по основ на овие обврски. Исто така, неизвесни средства не се евидентираат во финансиските извештаи, но само се обелоденуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесната загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известувањето или кога може да се направи разумна процена на износот на загубата.

3.24. Известување по оперативни сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства и деловни активности за обезбедување на производи и услуги, кои се подложни на ризици различни од оние кај другите деловни сегменти. Географскиот сегмент пак обезбедува производи и услуги во рамките на одредено економско опкружување подложно на ризици различни од оние кај другите географски сегменти.

3.24.1. Деловни сегменти

Деловните активности на Друштвото се однесуваат на еден оперативен сегмент а тоа е производство на тутунски производи, ферментација на тутун и преработка на тутун.

3.24.2. Географски сегменти

Деловните активности на Друштвото се вршат на територијата на Република Северна Македонија.

3.25. Заработувачка по акција

Друштвото ја прикажува основната заработувачка по акција на обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката остварена во тековната година која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

3.26. Промена на сметководствени политики

Сметководствените политики кои се утврдени со овој правилник се применуваат од период во период на конзистентна основа. Сметководствените политики се менуваат доколку тоа е условено со измена или донесување на нови МСС/МСФИ.

По исклучок на ставот 1 од оваа точка, промена на сметководствените политики може да се направи доброволно ако се процени дека новата сметководствена политика води кон подобра презентација на случувањата и позициите во финансиските извештаи. За промените во сметководствените политики одлучува Одборот на директори.

Новата сметководствена политика се применува ретроактивно, кога тоа се бара од МСС/МСФИ како од секогаш да била применета, освен кога износот за корекција не може прецизно да се утврди. Во таков случај новата сметководствена политика се применува на перспективна основа.

Ефектот кој настанува од ретроактивна примена на новите сметководствени политики се признава како корекција на пренесениот резултат, во согласност со МСС 8.

За оние средства, обврски, приходи и расходи за кои со овој акт не се утврдени сметководствени политики ќе се применува основниот третман за нивно мерење утврден во соодветниот МСФИ.

БЕЛЕШКА 4. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

4.1. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1.1. Ризик од промена на девизните курсеви

Друштвото влегува во трансакции во странска валута кои произлегуваат од набавки и продажби на странски пазари при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија и не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можни флуктуации на странските валути кои сепак се ограничени поради фактот што најголем број од трансакции се во Евра, чии валутен курс се смета за релативно стабилен.

4.1.2. Ризик од промена на цени

Друштвото е изложено на ризик од промена на цени на вложувањата расположливи за продажба и истиот е надвор од контрола на Друштвото. Изложеноста на Друштвото на овој вид на ризик е дадена преку износите на овие вложувања во Белешката 29.

4.1.3. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промена на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека во тековната 2023 година Друштвото користи вакви кредити и позајмици, може да се каже дека постои изложеност спрема овој вид на ризик.

Ризикот од каматните стапки се оценува во зависност од тоа дали договорите за кредити се со фиксна или променлива каматна стапка. Имајќи го во предвид фактот дека Друштвото во 2023 година користи краткорочни и долгорочни кредити со варијабилна каматна стапка, сензитивноста од промена на каматните стапки за +/- 2% на годишно ниво се ефектуира со зголемување или намалување на остварената добивка и истата е дадена во продолжение.

4.1.4. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите стасани обврски за плаќање. Друштвото има еден значаен купувач но нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед на фактот дека со истиот има склучено повеќе годишен договор за деловна соработка до 2024 година. Договорот автоматски се продолжува за последователен едно годишен период, освен ако е поништен од страна на содружник со најмалку 6 месечно претходно дадено известување, согласно член 11 од истиот.

4.1.5. Ризик од неликвидност

Друштвото е изложено на ризик од неликвидност кога нема да биде во можност со своите парични средства редовно да ги плаќа стасаните обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик Друштвото го надминува со континуирано обезбедување на потребни парични средства за сервисирање на своите пристигнати обврски.

4.1.6. Даночен ризик

Согласно законските прописи во Република Северна Македонија, финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесување на даночните биланси за тековната година. Во тековната 2023 години, во Друштвото не е вршена контрола од страна на даночните власти. Дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не можат да се определат со разумна сигурност.

4.1.7. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиските средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност со рок на доспевање од максимум една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите како и за обврските по однос на долгорочните кредити.

4.2. Финансиски инструменти

4.2.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење од сопствени средства (акумулирана добивка и амортизација) и со користење на краткорочни и долгорочни кредити и позајмици со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември тековна и претходна година е следна:

Долгорочна задолженост	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Долгорочни обврски	174.573	214.808

Парични средства и парични еквиваленти	40.881	142.483
Нето обврски	133.691	72.325
Вкупно капитал и резерви	539.001	368.661
% на долгорочна задолженост во однос на капиталот	24,80%	19,62%

	Во илјади (000) МКД	
Вкупна задолженост	2023	2022
Вкупни обврски (краткорочни и долгорочни)	459.880	1.056.040
Вкупни средства	998.881	1.424.701
% на вкупна задолженост во однос на вкупните средства	46,04%	74,12%

4.2.2. Ризик од девизни валути

Друштвото влегува во трансакции во странска валута кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на девизните курсеви на странски валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани во илјади денари е како што следи:

	Во илјади (000) МКД					
	Средства		Обврски		Салдо	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
ЕУР	73	8.650	(915)	(1.122)	988	9.772
УСД	87	91	-	-	87	91
GBP	-	-	(188)	144	188	(144)
Други	-	-	-	-	-	-

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на извештајот за финансиската состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката а негативните намалувања на добивката за соодветниот период.

	Во илјади (000) МКД			
	Зголемување за 10%		Намалувања за 10%	
	2023	2022	2023	2022
ЕУР	99	977	(99)	(977)
УСД	9	9	(9)	(9)
GBP	19	(14)	(19)	14
Други	-	-	-	-
Нето ефект	127	972	(127)	(972)

4.2.3. Ризик од промена на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промена на каматните стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот на годините е:

	Во илјади (000) МКД	
Финансиски средства	2023	2022
Некаматносни		
Парични средства	40.881	142.483
Побарувања од купувачи	35.756	20.349
Дадени аванси	700	167
Останати побарувања	553	5.298
Долгорочни финансиски средства	304.928	234.531

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Белешки кон финансиските извештаи

Вкупно	382.818	402.828
Каматоносни со променлива каматна стапка		
Парични средства на сметки	-	-
Дадени депозити во банки	-	-
Дадени заеми на поврзани друштва	-	-
Вкупно	-	-
Финансиски обврски		
Некаматоносни		
Обврски кон добавувачи	12.076	12.047
Останати обврски	27.404	22.512
Останати долгорочни обврски	10.831	10.831
Вкупно	50.311	45.390
Каматоносни со фиксна каматна стапка		
Кредит од Халк Банка	19.257	70.785
Кредит Комерцијална Банка	-	61.694
Останати обврски	110.835	121.371
Вкупно	130.092	253.850
Каматоносни со променлива каматна стапка		
Кредит од Комерцијална и НЛБ Банка (синдициран)	56.040	571.533
Кредит од Комерцијална Банка	109.268	62.634
Кредит од Халк Банка	111.446	122.000
Вкупно	276.754	756.167

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување на варијабилните каматните стапки на користените кредити и позајмици за 2% поени. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и позајмици на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемување на добивката, а негативните намалување на добивката за соодветниот период.

	Во илјади (000) денари			
	Зголемување за 2% поени		Намалувања за 2% поени	
	2023	2022	2023	2021
Земени кредити	5.535	15.123	(5.535)	(15.123)
Нето ефект	5.535	15.123	(5.535)	(15.123)

4.2.4. Ризик од ликвидност

Друштвото е изложено на ризик од неликвидност кога нема да биде во можност со своите парични средства редовно да ги плаќа стасаните обврските спрема своите доверители и кредитори. Ваквиот ризик Друштвото го надминува со континуирано обезбедување на потребни парични средства за сервисирање на своите пристигнати обврски.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември тековна и претходна година според нивната доспеаност.

Во илјади (000) денари							
2023							
	Недоспеани	До 3 месеци	До 4 месеци	Од 4-6 месеци	Од 6 до 1 година	Над 1 година	Вкупно
Парични средства	-	40.881	-	-	-	-	40.881
Побарувања од купувачи	35.249	61	-	-	-	445	35.755
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	700	-	-	-	-	-	700
Побарувања од вработени	-	-	-	-	185	-	185
Останати побарувања	-	-	-	-	368	-	368
Долгорочни финансиски средства	-	-	-	-	18.558	-	18.558
Вкупно средства	35.949	40.942	-	-	19.111	445	96447

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Белешки кон финансиските извештаи

Обврски спрема добавувачи	7.149	5.339	(8)	-	136	(808)	11.808
Обврски за аванси депозити и кауции	-	-	-	-	-	-	0
Обврски по земи и кредити	-	-	-	-	243.104	174.573	417.677
Останати обврски	-	-	-	-	27.673	-	27.673
Вкупно обврски	7.149	5.339	(8)	-	270.913	173.765	457.158

Вкупните долгорочни финансиски средства изнесуваат 304.928 илјади денари, од кои 18.558 илјади денари се однесуваат на долгорочни финансиски средства расположливи за продажба а 286.370 илјади денари се однесуваат на дивиденда од ФМТКП.

Во илјади (000) денари							2022
	Недоспеани	До 3 месеци	До 4 месеци	Од 4-6 месеци	Од 6 до 1 година	Над 1 година	Вкупно
Парични средства	-	142.483	-	-	-	-	142.483
Побарувања од купувачи	19.478	387	-	164	-	483	20.349
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	-	-	-	-	167	-	167
Побарувања од вработени	-	-	-	-	161	-	161
Останати побарувања	-	-	-	-	5.138	-	5.138
Вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	13.081	-	13.081
Вкупно средства	19.478	142.870	-	164	18.547	483	181.379
Обврски спрема добавувачи	9.398	3.036	(708)	898	24	(922)	11.725
Обврски за аванси депозити и кауции	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по земи и кредити	-	-	-	-	806.039	214.808	1.020.847
Останати обврски	-	-	-	-	22.834	-	22.834
Вкупно обврски	9.398	3.036	(708)	898	828.897	213.886	1.055.406

БЕЛЕШКА 5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

Во илјади (000) МКД		2023	2022
Приходи од продажба			
Приходи од продажба на добра во странство		573.348	556.052
Приходи од продажба на производи и услуги во земјата		228.211	231.394
Приходи од продажба на производи-тутун во земјата		110.276	130.136
Останати приходи од продажба на производи и услуги		1.839	3.138
Приходи од работењето со ФМТКП		116.096	98.120
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци		2.390	6.261
Приходи од продажба на материјали		0	67
Приходи од резервни делови и отпадоци		875	3.501
Приходи од продажба на материјали на тутунопроизводители		1.515	2.693
Приходи од наемнини		11.936	13.371
Приходи од надомест за отстапувања на лиценци за цигари		10.851	10.819
Останати приходи		246	210
Вкупно		826.983	818.106

БЕЛЕШКА 6. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

Во илјади (000) МКД		2023	2022
Останати приходи			
Приходи од продажба на материјали и отпадоци		14.132	28.520

Вишоци	105	458
Приходи од премии, субвенции, дотации и донации	634	746
Приходи од продажба на нематеријални и материјални средства	29	249
Останати приходи од работењето	30	13
Вкупно	14.929	29.986

БЕЛЕШКА 7. ПРОМЕНА НА ВРЕДНОСТА НА ЗАЛИХИ НА ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И НА НЕДОВРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО

	Во илјади (000) МКД	
Промена на вредноста на залихи	2023	2022
Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	131	2.072
Залихи на готовите производи и на недовршено производство на крајот на годината	176	131
Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	45	(1.941)

БЕЛЕШКА 8. ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	Во илјади (000) МКД	
Трошоци за сировини и материјали	2023	2022
Сировини и материјали	499.950	453.707
Сировини и материјали - тутун	498.174	452.078
Останати материјали	1.776	1.629
Трошоци за енергија	40.318	65.085
Топлотна енергија	19.282	21.011
Електрична енергија	19.037	40.891
Гориво за возила	1.999	3.182
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување	5.368	5.136
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми	2.789	1.080
Амбалажа	1.475	-
Ситен инвентар	1.142	756
Автогуми	172	324
Вкупно	548.425	525.008

БЕЛЕШКА 9. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНИ СТОКИ

	Во илјади (000) МКД	
Набавна вредност на продадени стоки	2023	2022
Набавна вредност на продадени стоки	246	210
Набавна вредност на продадени нетековни средства	426	12
Вкупно	672	222

БЕЛЕШКА 10. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНИ МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ, СИТЕН ИНВЕНТАР, АМБАЛАЖА И АВТОГУМИ

	Во илјади (000) МКД	
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	2023	2022
Амбалажа, репроматеријали, заштитни средства, семе за тутунари	17.305	32.719
Вкупно	17.305	32.719

БЕЛЕШКА 11. УСЛУГИ СО КАРАКТЕР НА МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ

	Во илјади (000) МКД	
Услуги со карактер на материјални трошоци	2023	2022
Транспортни услуги	10.391	13.277
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	3.466	3.075
Услуги за одржување и заштита	6.005	5.251
Комунални услуги	10.178	6.822
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми	16	81
Наем - лизинг	440	343
Ферментирање на тутун	40.963	53.246
Трошоци со ФМТКП	23.071	15.219
Останати услуги	8.156	10.140
Вкупно	102.684	107.454

БЕЛЕШКА 12. ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	Во илјади (000) МКД	
Останати трошоци од работењето	2023	2022
Трошоци за надомест и други примања на членови на одбор на директори	3.281	2.688
Трошоци за спонзорства и донации	1.404	653
Трошоци за репрезентација	3.222	1.858
Трошоци за осигурување	4.271	-
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	1.910	2.243
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки	177	506
Трошоци за користење на права	99	-
Адвокатски, интелектуални, и други трошоци	2.798	2.202
Останати трошоци на работењето	1.078	1.234
Трошоци за обезбедување	3.000	9.750
Сезонски работници	16.427	14.603
Вкупно	37.668	35.737

БЕЛЕШКА 13. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	Во илјади (000) МКД	
Трошоци за вработени	2023	2022
Плата и надоместоци на плата - бруто	203.228	162.732

Трошоци за осигурување	-	4.757
Останати трошоци за вработените	14.467	11.255
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	617	732
Вкупно	218.313	179.477

БЕЛЕШКА 14. АМОРТИЗАЦИЈА НА ОСНОВНИ СРЕДСТВА

Амортизација на основни средства	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Трошоци за амортизација нематеријални средства	4.162	3.487
Трошоци за амортизација материјални средства	22.258	20.041
Трошоци за амортизација на вложувања во недвижности	991	991
Вкупно	27.409	24.519

БЕЛЕШКА 15. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА НЕТЕКОВНИ/ТЕКОВНИ СРЕДСТВА

Вредносно усогласување на нетековни/тековни средства	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Вредносно усогласување на краткорочни побарувања	43	1
Вредносно усогласување на залихи	-	32
Вкупно	43	34

БЕЛЕШКА 16. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Останати расходи од работењето	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Кусоци, кало, растур, расипување и кршење	-	70
Останати расходи од работењето	2	3
Вкупно	2	74

БЕЛЕШКА 17. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ

Финансиски приходи	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Приходи од вложувања во поврзани друштва	312.325	239.884
Приходи врз основа на позитивни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	222	931
Приходи од вложувања во неповрзани друштва	1.073	-
Вкупно	313.620	240.815

Приходите од вложувања во поврзани друштва се однесуваат на учеството на Тутунски Комбинат АД Прилеп во капитално поврзаното друштво ФМТКП ДОО Скопје по основ на заедничко вложување со Филип Морис Интернационал во сооднос 49% - 51% по методот на главнина. Сметководствено, согласно меѓусебната комуникација, се евидентирани како вложувања во придружени друштва (учество во заеднички вложувања) и во финансиски приходи (приходи од вложување во поврзани друштва и останати дополнувања). Делот од дивиденда кој според вложувањето во капитално поврзаното друштво ФМТКП ДОО Скопје му припаѓа на Тутунски Комбинат АД Прилеп е во износ од 286.689 илјади денари. Разликата

во износ од 25.636 илјади денари се однесува на дополнување на дивидендата остварена во претходната година.

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Финансиски резултат на Друштвото ФМТКП ДОО Скопје	585.079	453.641
Дивиденда за распределба	585.079	453.641
Учество на Тутунски Комбинат АД Прилеп во дивидендата за распределба	49%	49%
Дивиденда која му припаѓа на Тутунски Комбинат АД Прилеп	286.689	222.264

БЕЛЕШКА 18. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ

	Во илјади (000) МКД	
Финансиски расходи	2023	2022
Расходи врз основа на камати	37.352	38.811
Расходи врз основа на негативни курсни разлики	841	2.809
Вкупно	38.193	41.620

БЕЛЕШКА 19. УДЕЛИ ВО ДОБИВКАТА (ЗАГУБАТА) НА ПРИДРУЖЕНИТЕ ДРУШТВА

Во 2014 година Друштвото стекна капитално учество од 49% во Друштво ФМТКП ДОО Скопје со внесен паричен влог во износ од 151 илјади денари. Основната дејност на ФМТКП ДОО Скопје е трговија на големо со производи од тутун. Капиталното учество во ова придружено друштво е евидентирано по набавна вредност со примена на методот на главнина. Финансиската состојба и резултатите од работењето на придруженото друштво за тековната и претходната година е како што следи:

Извештај за финансиската состојба	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Нетековни средства	478.065	298.474
Тековни средства	1.522.465	1.082.459
АВР	343.901	302.432
Вкупно средства	2.344.431	1.683.365
Долгорочни обврски	5.016	4.229
Тековни обврски	1.592.037	1.128.576
ПВР	159.745	94.827
Вкупно обврски	1.756.797	1.227.632
Нето средства	587.634	455.733

Извештај за сеопфатна добивка	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Приходи	3.198.551	2.494.259
Расходи	(2.538.259)	(1.981.629)
Добивка пред оданочување	660.292	512.630
Данок на добивка	75.214	58.990
Добивка/загуба по оданочување	585.079	453.641

Пресметката на уделот на Тутунски комбинат АД Прилеп во резултатите од работењето на ФМТКП ДОО Скопје согласно методот на главнина е:

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Извештај за сеопфатна добивка		
Нето средства	587.634	455.733
Учество од 49% во нето средствата	287.940	223.309
Износ на вложувањето во придруженото друштво	151	151
Признаен удел во позитивните нето средства	288.091	223.460
Непризнаен удел во негативните нето средства	-	-

Разликата во износ од 1.402 илјади денари која се јавува помеѓу дивидендата која му припаѓа на Тутунски комбинат АД Прилеп прикажана во Белешка 17 и пресметаниот и признат удел во позитивните нето средства за годината, Друштвото ќе ја признае во наредната 2024 година кога целиот износ на дивиденда ќе биде исплатен од страна на ФМТКП ДОО Скопје.

БЕЛЕШКА 20. ДОБИВКА/ЗАГУБА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Добивка/Загуба пред оданочување		
Добивка пред оданочување	164.864	140.103
Вкупно	164.864	140.103

БЕЛЕШКА 21. ДАНОК НА ДОБИВКА

Согласно важечките законски прописи Друштвото пресметува и плаќа данокот на добивка на остварената добивка во тековната година, на непризнатите расходи и на помалку искажаните приходи по стапка од 10% (2022: 10%).

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Пресметка на данок на добивка		
Финансиски резултат од БУ	164.864	140.103
Непризнати расходи за даночни цели	10.218	7.866
Даночна основа	175.081	147.969
Намалување на даночна основа	248.477	195.165
Даночна основа по намалување	-	-
Пресметан данок на добивка (10% x даночна основа)	-	-
Намалување на пресметаниот данок на добивка	-	-
Пресметан данок на добивка по намалување	-	-

БЕЛЕШКА 22. НЕТО ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Нето добивка/загуба		
Нето добивка/загуба	164.864	140.103
Вкупно	164.864	140.103

БЕЛЕШКА 23. ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

Останата сеопфатна добивка	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Добивки/загуби од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба	5.477	4.042
Вкупно	5.477	4.042

БЕЛЕШКА 24. ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ГОДИНАТА

Вкупна сеопфатна добивка/загуба	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Вкупна сеопфатна добивка/загуба	170.341	144.146
Вкупно	170.341	144.146

БЕЛЕШКА 25. ОСНОВНА ДОБИВКА/ЗАГУБА ПО АКЦИЈА

Основната добивка/загуба по акција се пресметува по пат на делење на нето добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (по намалувањето за делот од добивката после оданочување за имателите на приоритетни акции), со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	Во МКД	
	2023	2022
Добивка/Загуба по оданочување	164.863.751	140.103.167
Добивка/Загуба која им припаѓа на имателите на приоритетни акции	2.454.155	2.087.537
Добивка/Загуба која припаѓа на имателите на обични акции	162.409.595	138.015.630
Пондериран просечен број на обични акции во оптек	2.701.030	2.701.030
Основна добивка по акција (денари по акција)	60,13	51,10

БЕЛЕШКА 26. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Вид на основно средство	Во илјади (000) МКД	
	Софтвер и останати права	Вкупно
Набавна вредност на НС (состојба на 01.01.2023)	21.213	21.213
-директни зголемувања	-	-
-прекнижувања	-	-
-расходи и отуѓувања	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на НС на 31.12.2023	21.213	21.213
Исправка на НС на 01.01.2023	(8.944)	(8.944)
-амортизација	(4.162)	(4.162)
-расходи и отуѓувања	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на исправката на НС на 31.12.2023	(13.106)	(13.106)
Сегашна вредност на 31.12.2023	8.107	8.107

Вид на нематеријални средство	Во илјади (000) МКД	
	Софтвер и останати права	Вкупно
Набавна вредност на НС (состојба на 01.01.2022)	16.576	16.576
-директни зголемувања	4.638	4.638
-прекнижувања	-	-
-расходи и отуѓувања	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на НС на 31.12.2022	21.213	21.213
Исправка на НС на 01.01.2022	(5.457)	(5.457)
-амортизација	(3.487)	(3.487)
-расходи и отуѓувања	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на исправката на НС на 31.12.2022	(8.944)	(8.944)
Сегашна вредност на НС на 31.12.2022	12.269	12.269

БЕЛЕШКА 27. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Вид на основно средство	Во илјади (000) МКД				
	Земјишта	Градежни објекти	Постројки и опрема	Алат, погонски и канцелариски инвентар, мебел и транспортни средства	Вкупно
Набавна вредност на ОС (состојба на 01.01.2023)	265.258	1.209.332	705.266	168.200	2.348.057
-директни зголемувања	-	2.629	35.826	138	38.592
-прекнижувања	-	-	-	-	-
-расходи и отуѓувања	-	-	(720)	(55)	(774)
-ревалоризација	-	-	-	-	-
Состојба на ОС на 31.12.2023	265.258	1.211.960	740.372	168.283	2.385.874
Исправка на ОС на 01.01.2023		(1.124.268)	(681.856)	(164.328)	(1.970.452)
-амортизација		(11.451)	(8.857)	(1.949)	(22.258)
-расходи и отуѓувања		-	720	55	774
-ревалоризација		-	-	-	-
Состојба на исправката на ОС на 31.12.2023		(1.135.719)	(689.993)	(166.223)	(1.991.935)
Сегашна вредност на ОС на 31.12.2023	265.258	76.241	50.379	2.060	393.939

Во оваа белешка е прикажана состојбата и движењето на НПО (земјиштето, градежите, опремата, алатот и транспортните средства). Во тековната година Друштвото изврши вкупни набавки во износ од 38.592 илјади денари кои се однесуваат на фотоволтаична централа за производство на електрична енергија, на компјутерска и друга опрема.

Сите недвижности, постројки и опрема со кои располага Друштвото се користат за обавување на неговите деловни активности. Значаен дел од материјалните средства се дадени како хипотека или рачен залог за обезбедување по кредитни задолженија спрема деловните банки, при што истите аналитички се наведени во Белешките 34 и 35.

Вид на основно средство	Во илјади (000) МКД				
	Земјишта	Градежни објекти	Постројки и опрема	Алат, погонски и канцелариски инвентар, мебел и транспортни средства	Вкупно
Набавна вредност на ОС (состојба на 01.01.2022)	265.258	1.174.616	709.027	175.607	2.324.509
-директни зголемувања	-	36.831	4.536	3.416	44.783
-прекнижувања	-	-	-	-	-

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Белешки кон финансиските извештаи

-расходи и отуѓувања	-	(2.115)	(8.297)	(10.823)	(21.235)
-ревалоризација	-	-	-	-	-
Состојба на ОС на 31.12.2022	265.258	1.209.332	705.266	168.200	2.348.057
Исправка на ОС на 01.01.2022	-	(1.114.831)	(683.245)	(173.570)	(1.971.646)
-амортизација	-	(11.552)	(6.908)	(1.581)	(20.041)
-расходи и отуѓувања	-	2.115	8.297	10.823	21.235
-ревалоризација	-	-	-	-	-
Состојба на исправката на ОС на 31.12.2022		(1.124.268)	(681.856)	(164.328)	(1.970.452)
Сегашна вредност на ОС на 31.12.2022	265.258	85.064	23.410	3.872	377.605

БЕЛЕШКА 28. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ

	Во илјади (000) МКД	
Вложувања во недвижности	2023	2022
Вложувања во недвижности за наем	39.635	39.635
Акумулирана амортизација на вложувања во недвижности	(35.570)	(34.579)
Вкупно	4.065	5.056

Вложувањата во недвижности се однесуваат на оперативен наем за изнајмени производни хали во сопственост на Тутунски комбинат АД Прилеп на капитално поврзаното друштво Филип Морис Тутунски Комбинат (ФМТКП) Прилеп ДОО Скопје.

БЕЛЕШКА 29. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

	Во илјади (000) МКД	
Долгорочни финансиски средства	2023	2022
Вложување во придружени друштва ФМТКП ДОО Скопје	286.521	221.601
Учество во финансиски резултат	286.370	221.450
Учество во капитал	151	151
АД ЈУГОТУТУН Скопје	830	515
Уни банка	17.577	12.416
Табак Охрид	-	-
Вкупно	304.928	234.531

Вложувањата во погоре наведените субјекти се далеку под 20% од капиталот на овие друштва, освен вложувањето во капитално поврзаното друштво ФМТКП ДОО Скопје кое изнесува 49% од капиталот на ова Друштво.

БЕЛЕШКА 30. ЗАЛИХИ

	Во илјади (000) МКД	
Залихи	2023	2022
Залиха на сировини и материјали	184.575	601.003
Откупен тутун	76.279	495.635
Резервни делови, потрошни и други материјали	108.296	105.368
Залиха на ситен инвентар, амбалажа и автогуми	15.211	13.375
Производство	74	103
Готови производи	102	28
Стоки	201	205
Вкупно	200.163	614.714

БЕЛЕШКА 31. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Краткорочни побарувања		
Побарувања од купувачи	35.756	20.349
Побарувања од купувачи во земјата	35.756	11.758
Сомнителни и спорни побарувања	871.920	871.920
Побарувања од купувачи во странство	-	8.591
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи	(871.920)	(871.920)
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции	700	167
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во земјата	700	167
Побарувања од државата	368	5.138
Данок на додадена вредност	-	1.236
Побарувања за повеќе платен данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)	368	3.902
Побарување од вработени	185	161
Останати побарувања од вработените	185	161
АВР	9.789	12.229
Тутунопроизводители	9.015	11.507
Однапред платени трошоци	774	722
Вкупно	46.798	38.043

Активните временски разграничувања во тековната 2023 година се во вкупен износ од 9.789 илјади денари од кои 9.015 илјади денари произлегуваат од взаемни односи со тутунопроизводителите (изнајмување на семенски материјали, картонска амбалажа, конци, скелиња и слично).

Побарувањата од купувачите во земјата се во вкупен износ од 35.756 илјади денари. Нивната старосна структура на 31 Декември претходна и тековна година е како што следи:

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Побарувања од купувачи во земјата		
Недоспеани	35.249	10.887
Од 30-59 дена	-	387
Од 60-89 дена	61	-
Од 90-112 дена	-	164
Од 120-179 дена	-	-
Од 180-364 години	-	-
Над 365 дена	445	483
Вкупно	35.756	11.758

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Побарувања од купувачи во странство		
Недоспеани	-	8.591
Од 60-89 дена	-	-
Од 90-112 дена	-	-
Од 120-179 дена	-	-
Од 180-364 години	-	-
Над 365 дена	-	-
Вкупно	-	8.591

На крајот од тековната година нема евидентирано побарувања кои се однесуваат на купувачи од странство.

БЕЛЕШКА 32. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Парични средства и парични еквиваленти		
Парични средства на трансакциски сметки во денари	40.323	142.046
Комерцијална банка	15.618	88
Шпаркасе банка	2.561	863
НЛБ банка	2.250	19.117
Халк банка	19.894	121.978
Девизни сметки	161	150
НЛБ банка	0	19
Комерцијална банка	160	131
Парични средства во благајна	301	271
Парични средства во благајна во странска валута	81	-
Други хартии од вредност - купони бифе	16	16
Вкупно	40.881	142.483

Од Извештајот за паричните текови прикажан во финансиските извештаи на страна 7, може да се види дека Друштвото има:

Паричен тек	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Паричен тек од оперативни активности	42.144	313.750
Паричен тек од инвестициски активности	(108.987)	(98.182)
Паричен тек од финансиски активности	(34.759)	(100.754)
Нето пораст/намалување на готовината:	(101.602)	114.814

БЕЛЕШКА 33. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ

Главнина и резерви	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Основна главнина запишан и уплатен капитал	8.594.869	8.594.869
Премии на емитирани акции	396.661	396.661
Ревалоризациска резерва	62.558	57.081
Резерви	335	335
Добивка од тековната година	164.864	140.103
Пренесена загуба од претходни години	(8.680.285)	(8.820.388)
Вкупно	539.001	368.661

Од оваа белешка се гледа структурата на капиталот, премиите, ревалоризационите и останатите резерви, пренесената загуба од претходните години и добивка за тековната година. Извештајот за промените во главнината и резервите е прикажан во финансиските извештаи на страна 6.

Основната главнина на Друштвото е во износ од 8.594.869 илјади денари и се однесува на 2.741.845 запишани (обични: 2.701.030 и приоритетни: 40.815) акции со номинална вредност од 51,13 евра по акција. Структурата на акционерскиот капитал на 31 декември е како што следи:

	2023		2022	
	Број на акции	%	Број на акции	%
Влада на РСМ	2.232.795	82,66 %	2.232.795	82,66 %
Фонд на ПИОМ	183.207	6,78 %	183.207	6,78 %
Останати	285.028	10,56 %	285.028	10,56 %
Вкупно обични акции	2.701.030	98,51 %	2.701.030	98,51 %

Фонд за ПИОМ – приоритетни акции	40.815	1,49 %	40.815	1,49 %
Вкупно	2.741.845	100 %	2.741.845	100 %

БЕЛЕШКА 34. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ

Долгорочни обврски	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Долгорочни обврски по основ на кредити	60.874	90.931
Комерцијална банка	30.577	61.146
Халк банка КП 0241003141958	21.293	2.095
Халк банка КП 0241003162335	9.004	27.690
Камати по основ на долгорочни кредити	1.934	1.488
Комерцијална банка	1.628	1.488
Халк банка КП 0241003141958	167	-
Халк банка КП 0241003162335	140	-
Останати долгорочни обврски	111.765	122.389
АД за изградба и стопанисување со станбен и деловен простор	100.934	111.559
Министерство за финансии	10.831	10.831
Вкупно	174.573	214.808

Долгорочните обврски се однесуваат на долгорочни кредити склучени со:

- Комерцијална Банка – Договор број 08-2102-2/209 од 11.09.2019 година. Со овој договор на Друштвото му се одобрени средства во износ од 107.010 илјади денари и тоа под следните услови:
 - Рок на враќање – 15.01.2027 година;
 - Грејс период – 15.01.2020 година;
 - Променлива каматна стапка шестмесечен ЕУРИБОР која ќе се определува на секое полугодие;
 - Залог на недвижен имот – камен магацин (КП. 11482/4) и зграда стара цигарна (КП 11482/6);
 - Залог на подвижен имот – Лифтови вградени во стара цигарна фабрика;
 - 3 меници издадени и акцептирана од Друштвото;
- Халк Банка – Договор број KR2022/26353 од 23.09.2022 година во износ од 30.000 илјади денари.
 - Рок на враќање 23.09.2025 година
 - Фиксна каматна стапка 5,5% годишна.
 - Заложно право – хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на следниот недвижен имот- катастарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во корист на Минитерство за финансии – Управа за јавни приходи, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) на недвижен имот - катарстарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11973, хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11482.
 - Нотарски акт меница
- Халк Банка Договор бр. KR2023/28912 од 16.11.2023 во износ од 31.000 илајди денари
 - Рок на враќање до 30.11.2026 година
 - Променлива каматна стапка, збир од референтна каматна стапка зголема за 0.25 проценти поени но не пониска 6,25
 - Врз основа на RM2017/688 рамковен револвинг, Заложно право – хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на следниот недвижен имот- катастарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во корист на Минитерство за финансии – Управа за јавни приходи, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) на недвижен имот - катарстарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11973, хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11482 и катастарска парцела 7700
 - Нотарски акт меница

Обврските спрема Министерство за финансии во тековната 2023 година се во вкупен износ од 10.831 илјади денари и се однесуваат на обврски за легализација на земјиште кое се плаќа на рати (2022: 10.831 илјади денари).

Обврските спрема АД за изградба на станбен и деловен простор во вкупен износ од 100.934 илјади денари се однесуваат на реструктуриран претходен кредит добиен од страна на Охридска Банка АД Охрид, со отплата на 180 месечни рати односно на 15 години. За репрограмирање на паричниот долг, Друштвото има донесено Одлука број 02-4/4-2 од 19.03.2019 година со која се одобрува склучување на договор со АД за изградба на станбен и деловен простор Скопје.

БЕЛЕШКА 35. ТЕКОВНИ ОБВРСКИ

	Во илјади (000) МКД	
Тековни обврски	2023	2022
Обврски од поврзани друштва	268	322
Обврски спрема добавувачи	11.808	11.725
Обврски спрема добавувачи во земјата	12.910	12.703
Обврски спрема добавувачи од странство	(1.102)	(978)
Обврски за примени аванси, депозити и кауции	-	-
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плата	8.663	7.519
Обврски спрема вработени	17.617	14.089
Обврски за плата и надоместоци на плата	15.861	13.747
Останати обврски спрема вработените	1.756	342
Тековни даночни обврски	466	391
Обврски за данокот на додадена вредност	277	-
Обврски за данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)	-	367
Обврски за персонален данок на доход	189	24
Обврски по заеми и кредити во земјата	243.104	806.039
Комерцијална банка	61.778	61.694
Халк банка	80.280	163.000
Синдициран кредит Комерцијална и НЛБ банка	56.040	571.533
АД за изградба на станбен и деловен простор	9.759	9.739
Краткорочни кредитни обврски - Комерцијална банка	15.285	-
Краткорочни кредитни обврски - Халк банка	19.820	-
Останати кредитни обврски	141	73
Останати краткорочни обврски	567	443
Обврски за останати даноци, придонеси и други давачки	38	24
Обврски спрема осигурителни друштва	157	138
Обврски за членарини	331	246
Останати краткорочни обврски	41	35
Останати финансиски обврски	92	70
Пасивни временски разграничувања	2.723	634
Однапред пресметани трошоци	2.723	-
Одложено признавање на приходи	-	634
Вкупно	285.307	841.232

Обврските спрема добавувачите во земјата се во вкупен износ од 12.910 илјади денари. Нивната старосна структура на 31 Декември тековна и претходна година е како што следи:

	Во илјади (000) МКД	
Обврски спрема добавувачи во земјата	2023	2022
Недоспеани	7.473	9.738

Од 60-89 дена	5.905	3.000
Од 90-112 дена	(8)	
Од 120-179 дена	-	593
Од 180-364 години	139	24
Над 365 дена	(599)	(653)
Вкупно	12.910	12.703

Обврските спрема добавувачите во странство се во вкупен износ од (1.102) илјади денари. Нивната старосна структура на 31 Декември тековна и претходна година е како што следи:

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Обврски спрема добавувачи во странство		
Недоспеани	(324)	(340)
Од 60-89 дена	(566)	36
Од 90-112 дена		(708)
Од 120-179 дена		305
Од 180-364 години	(3)	(0)
Над 365 дена	(209)	(270)
Вкупно	(1.102)	(978)

Обврските по основ на краткорочните кредити во вкупен износ од 243.104 илјади денари се однесуваат на следните договори:

Халк Банка договор број KR2023/17877 од 26.07.2023 година на износ од 150.000 илјади денари:

- Рок на враќање 26.07.2023 година,
- Варијабилна каматна стапка како збир од важечката референтна стапка за казнена камата зголемена за 0,25% процентни поени, но не помала од 6,25%,
- Заложно право врз основ на договор RM2017/688 за рамковен револвинг кредитен лимит, – хипотека од нареден ред (прв ред Халк Банка) на: Катастарска парцела 5741, согласно имотен лист 4186; хипотека од нареден ред (прв ред во корист на УЈП, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) на недвижен имот – катарстарска парцела 5741 согласно имотен лист 4186,
- хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11973 согласно имотен лист 104038, хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11482 согласно имотен лист 33655, хипотека од нареден ред (прв ред во корист на Министерство за финансии – Управа за јавни приходи, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) катастарска парцела 11482 и 7700 согласно имотен лист 33655,
- Нотарски акт – меница.

Комерцијална Банка договор број 08-2102-2/310 од 22.09.2023 во износ од 61.500 илјади денари:

- Рок на враќање 21.09.2024 година,
- Варијабилна каматна стапка пресметана како збир од националната референтна каматна стапка и фиксен додаток од 3,94 пп, но не помала од 4,5%,
- Залог согласно договор за рамковен револвинг кредит - лимит, со него заложно право врз опрема за производство, 3 меници, 5 налози за пренос.

НЛБ Банка АД Скопје и Комерцијална Банка АД Скопје Филијала Прилеп – Договор број 0902-414/2 (НЛБ) и број ; 08-2102-2/348 (Комерцијална банка) од 31.10.2023 година на износ од 601.000 илјади денари.

- Износ од 300.500 илјади денари се исплатени од НЛБ Банка,
- Износ од 300.500 илјади денари се исплатени од Комерцијална Банка,
- Рок на враќање 31.10.2024 година,
- Варијабилна каматна стапка пресметана како збир од националната референтна каматна стапка и фиксен додаток од 3,5% процентни поени на годишно ниво, но не помало од 5,43%,
- Залог договорен со рамковен револвинг лимит 0902-759 од 01.11.2017 од НЛБ Банка и 082100-277/1 од 14.11.2017, односно залог врз суров тутун од реколта 2023 година;

БЕЛЕШКА 36. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

36.1. Хипотеки

Друштвото има дадено хипотеки на својот имот како обезбедување за плаќања по однос на краткорочни и долгорочни кредитни обврски (Белешка 34 и 35).

36.2. Судски спорови

Друштвото во тековната 2023 година се јавува во 13 судски постапки како тужител во вкупен износ од 6.358 илјади денари. Од овие судски постапки, седум се во постапка на извршување во износ од 4.650 илјади денари. Друштвото се јавува како тужена страна во една судска постапка во вкупен износ од 656 илјади денари при што тужбата е одбиена како неоснована.

36.3. Гаранции

Во тековната 2023 година Друштвото не користи гаранции..

БЕЛЕШКА 37. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Тутунски Комбинат АД Прилеп има трансакции со поврзаното друштво ФМТКП ДОО Скопје во кое учествува со 49% во основната главнина на истото. Сите трансакции со капитално поврзаното друштво произлегуваат од меѓусебното работење и нивната вредност и условите од работењето се взаемно договорени. Во табелата што следува во продолжение се дадени податоци за обемот и состојбите на трансакциите со поврзаниот субјект на и за годините што завршуваат на 31 декември тековна и претходна година.

	Во илјади (000) МКД	
Побарувања од поврзани субјекти	2023	2022
Побарувања од ФМТКП ДОО Скопје	35.167	10.194
Вкупно	35.167	10.194

	Во илјади (000) МКД	
Обврски спрема поврзани субјекти	2023	2022
Обврски спрема ФМТКП ДОО Скопје	-	-
Вкупно	-	-

	Во илјади (000) МКД	
Трошоци за услуги	2023	2022
Трошоци за услуги спрема ФМТКП ДОО Скопје	23.071	15.219
Вкупно	23.071	15.219

	Во илјади (000) МКД	
Приходи од наем и продажба	2023	2022
Приходи од ФМТКП ДОО Скопје	129.448	111.442
Вкупно	129.448	111.442

	Во илјади (000) МКД	
Приходи од дивиденда	2023	2022
Приходи од дивиденда ФМТКП ДОО Скопје	312.325	239.884
Вкупно	312.325	239.884

БЕЛЕШКА 38. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

По датумот на составување на извештајот за финансиската состојба а до датумот на предавање на ревизорскиот извештај како материјално значаен настан кои треба да се обелоденет во оваа белешка е:

- Откупениот тутун за реколтата од 2023 година (856 тони) е драстично намален во однос на планираниот откуп и во однос на откупените количини на тутун во изминатите години. Истото би можело да има идни ефекти врз работењето на Друштвото.

За целосно согледување на последователните настани се приложува бруто биланс заклучно со 31.03.2024 година.

За Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален Извршен Директор

Зоран Пачешкоски

**Законска обврска за составување на Годишна сметка и Годишен извештај за работењето
во согласност со одредбите од ЗТД**

Во согласност со член 476, став 4 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат Друштвата вклучува Извештај за финансиската состојба, Извештај за сеопфатна добивка и објаснувачки белешки.

Годишната сметка и финансиските извештаи кои се однесуваат на иста деловна година и кои се подготвени во согласност со одредбите на Законот и прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на Друштвото за деловната година.

Во согласност со член 477 став 6 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи е должен по завршување на секоја деловна година да изготви и Извештај за работењето на Друштвото за претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Во согласност со Правилникот за формата и содржината на годишната сметка, истата се состои од Извештај за финансиската состојба, Извештај за сеопфатна добивка и објаснувачки белешки.

Разлики во начинот на презентирање на ставките во обрасците на Годишната сметка и ставките во финансиските извештаи подготвени според Правилникот за водење на сметководство не се појавуваат.

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работењето се дадени во Додатоците 2 и 3.

Генералниот извршен директор го изготвил и потпишал годишниот извештај за работењето.

За Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален Извршен Директор

Зоран Пачешкоски

Годишна сметка

- Извештај за финансиската состојба
- Извештај за сеопфатна добивка

ЕМБС: 04018117

Целосно име: ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД Прилеп

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2023

Листа на прикачени документи:
Објаснувачки белешки и други прилози
Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	711.038.708,00			629.460.786,00
2	-- I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	8.107.243,00			12.269.378,00
4	-- Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	8.107.243,00			12.269.378,00
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	393.938.621,00			377.604.684,00
10	-- Недвижности (011+012)	341.499.323,00			350.322.182,00
11	-- Земјиште	265.258.407,00			265.258.407,00
12	-- Градежни објекти	76.240.916,00			85.063.775,00
13	-- Постројки и опрема	50.379.054,00			23.410.410,00
14	-- Транспортни средства	2.060.244,00			3.872.092,00
20	-- III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	4.065.012,00			5.055.892,00
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	304.927.832,00			234.530.832,00
23	-- Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	286.369.720,00			221.449.620,00
26	-- Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	18.558.112,00			13.081.212,00
27	-- Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	18.558.112,00			13.081.212,00
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	278.053.246,00			783.010.785,00
37	-- I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	200.163.208,00			614.714.211,00
38	-- Залихи на сировини и материјали	184.574.620,00			601.002.941,00
39	-- Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	15.211.331,00			13.375.285,00
40	-- Залихи на недовршени производи и полупроизводи	73.973,00			103.207,00
41	-- Залихи на готови производи	101.870,00			27.709,00
42	-- Залихи на трговски стоки	201.414,00			205.069,00
45	-- III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	37.008.751,00			25.813.758,00
47	-- Побарувања од купувачи	35.755.900,00			20.348.690,00

48	-- Побарувања за дадени аванси на добавувачи	699.500,00			166.900,00
49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	367.856,00			5.137.643,00
50	-- Побарувања од вработените	185.495,00			160.525,00
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	40.881.287,00			142.482.816,00
60	-- Парични средства	40.865.542,00			142.466.851,00
61	-- Парични еквиваленти	15.745,00			15.965,00
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (ABP)	9.788.966,00			12.229.308,00
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	998.880.920,00			1.424.700.879,00
65	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	539.001.176,00			368.660.514,00
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	8.594.868.760,00			8.594.868.760,00
67	-- II. ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	396.661.024,00			396.661.024,00
70	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	62.557.925,00			57.081.025,00
71	-- VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	335.000,00			335.000,00
73	-- Статутарни резерви	335.000,00			335.000,00
76	-- VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	8.680.285.295,00			8.820.388.462,00
77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	164.863.762,00			140.103.167,00
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	457.156.845,00			1.055.406.804,00
85	-- II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	174.572.700,00			214.808.307,00
90	-- Обврски по заеми и кредити	174.572.700,00			214.808.307,00
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	282.584.145,00			840.598.497,00
96	-- Обврски спрема поврзани друштва	268.182,00			321.875,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	11.807.652,00			11.725.367,00
99	-- Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плати	8.663.463,00			7.518.996,00
100	-- Обврски кон вработените	17.616.532,00			14.089.482,00
101	-- Тековни даночни обврски	465.534,00			390.697,00
104	-- Обврски по заеми и кредити	243.103.610,00			806.039.033,00
107	-- Останати финансиски обврски	92.373,00			69.702,00
108	-- Останати краткорочни обврски	566.799,00			443.345,00
109	-- V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	2.722.899,00			633.561,00
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	998.880.920,00			1.424.700.879,00

Биланс на успех

Ознака Опис за АОП	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за	Претходна година
--------------------------	------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	---------------------

			тековна година	
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	841.912.263,00		848.092.537,00
202	-- Приходи од продажба	826.982.906,00		818.106.339,00
203	-- Останати приходи	14.929.357,00		29.986.198,00
204	-- Залихи на готови производи и недовршено производство на почетокот на годината	130.916,00		2.071.756,00
205	-- Залихи на готови производи и недовршено производство на крајот на годината	175.843,00		130.916,00
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	952.520.537,00		905.243.087,00
208	-- Трошоци за сировини и други материјали	548.424.860,00		525.007.519,00
209	-- Набавна вредност на продадените стоки	671.984,00		222.194,00
210	-- Набавна вредност на продадените материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	17.304.584,00		32.719.489,00
211	-- Услуги со карактер на материјални трошоци	102.683.604,00		107.453.791,00
212	-- Останати трошоци од работењето	37.668.391,00		35.736.954,00
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	218.312.811,00		179.476.828,00
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	135.203.270,00		113.567.827,00
215	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	52.782.774,00		38.412.524,00
216	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	15.242.384,00		10.751.945,00
217	-- Останати трошоци за вработените	15.084.383,00		16.744.532,00
218	-- Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	27.409.080,00		24.518.817,00
220	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства	43.106,00		33.783,00
222	-- Останати расходи од работењето	2.117,00		73.712,00
223	-- III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	313.619.854,00		240.814.740,00
224	-- Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	312.324.904,00		239.883.953,00
225	-- Приходи од вложувања во поврзани друштва	312.324.904,00		239.883.953,00
229	-- Приходи од вложувања во неповрзани друштва	1.072.506,00		
231	-- Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	222.444,00		930.787,00
234	-- IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	38.192.745,00		41.620.183,00
239	-- Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	37.351.945,00		38.810.837,00
240	-- Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	840.800,00		2.809.346,00
246	-- Добивка од редовното работење (201+223+244)-(204-205+207+234+245)	164.863.762,00		140.103.167,00
250	-- Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	164.863.762,00		140.103.167,00
255	-- НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	164.863.762,00		140.103.167,00
257	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	350,00		334,00
258	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00		12,00
269	-- Добивка за годината	164.863.762,00		140.103.167,00
271	-- Останата сеопфатна добивка (273+275+277+279+281+283) - (274+276+278+280+282+284)	5.476.899,00		4.042.400,00

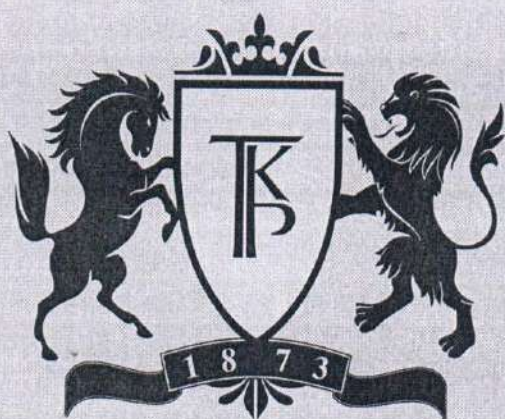
275	-- Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба	5.476.899,00			4.042.400,00
286	-- Нето останата сеопфатна добивка (271-285)	5.476.899,00			4.042.400,00
288	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	170.340.661,00			144.145.567,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
605	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 004 од БС)	8.107.243,00			12.269.378,00
609	-- Земјишта	265.258.407,00			265.258.407,00
612	-- Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење дејност (< или = АОП 012 од БС)	76.240.916,00			85.063.775,00
614	-- Сегашна вредност на информациска опрема и телекомуникациска опрема (< или = АОП 013 од БС)	50.379.054,00			23.410.410,00
626	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+ АОП 046+ АОП 047+АОП 048 од БС)	699.500,00			166.900,00
630	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси и останати побарувања од сите субјекти во земјата и странство (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+АОП 034+АОП 035+ АОП 046+ АОП 047+АОП 049+ АОП 050+АОП 051+АОП 057+АОП 062 од БС)	46.098.217,00			37.876.166,00
631	-- Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од други трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или =АОП 065 од БС)	539.001.176,00			368.660.514,00
634	-- Обврски по заеми и кредити земени од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата(< или =АОП 086+АОП 087+АОП 088+АОП 089+АОП 090+АОП 096+АОП 104+АОП 107 од БС)	418.036.865,00			1.021.238.917,00
635	-- Обврски по основ на набавка на стоки и услуги и аванси (краткорочни трговски кредити) примени од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата(< или =АОП 096+АОП 097+ АОП 098+АОП 108 од БС)	12.374.451,00			12.168.712,00
638	-- Останати обврски кон органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОСМ,ФЗОРСМ,АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или=АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 099+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 од БС)	9.128.997,00			7.909.693,00
639	-- Обврски по основ на трговски кредити, аванси и останати обврски кон сите субјекти во земјата и странство (вкупно) (<	17.616.532,00			14.089.482,00

	или=АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 096+ АОП 097+ АОП 098+ АОП 099+ АОП 100+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 од БС)			
643	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	241.698.711,00		248.683.343,00
644	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	573.348.069,00		556.052.165,00
647	-- Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	11.936.126,00		13.370.831,00
655	-- Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	105.417,00		458.315,00
657	-- Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	633.561,00		745.807,00
661	-- Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	14.160.530,00		28.768.998,00
663	-- Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	29.849,00		13.078,00
666	-- Приходи од дивиденди	312.324.904,00		239.883.953,00
668	-- Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	500.001.406,00		452.462.109,00
669	-- Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	2.186.566,00		3.341.533,00
671	-- Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	672.561,00		675.101,00
673	-- Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	271.388,00		326.111,00
674	-- Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	563.711,00		410.607,00
676	-- Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	19.036.777,00		40.891.416,00
677	-- Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	19.282.042,00		21.010.781,00
678	-- Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	5.367.799,00		5.135.713,00
679	-- Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	1.042.610,00		754.148,00
680	-- Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	7.176.272,00		9.680.522,00
681	-- Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	3.214.543,00		3.596.460,00
682	-- ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	3.465.742,00		3.074.684,00
684	-- Надворешни услуги за изработка на производи (вон производство) (< или = АОП 211 од БУ)	40.962.796,00		53.245.602,00
686	-- Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	439.563,00		342.858,00
692	-- Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	746.143,00		723.873,00
694	-- Јубилејни награди (< или = АОП 217 од БУ)	177.440,00		118.299,00
695	-- Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	10.533.228,00		8.083.398,00
698	-- Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП	16.419,00		255.024,00

Годишен извештај за работењето

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д.
ПРИЛЕП

Годишен извештај за работењето на
Тутунски комбинат АД Прилеп во
деловната 2023 година

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ
АД-ПРИЛЕП СО П.О.

Бр. 02-708/1
Прилеп 03.04 2024 год.

Согласно Член 383 од Законот за трговски Друштва и Член 384 точка 7 од ЗТД, а во врска Член 477 т.14 од ЗТД, Извршните членови на одборот на директорите по истекот на деловната година поднесуваат годишна сметка, годишни финансиски извештаи и годишен извештај за работењето на друштвото, до одборот на Директори и Собранието на акционери при Тутунски комбинат АД Прилеп.

Собранието на акционери на Тутунски комбинат АД Прилеп на седницата одржана на 30.05.2023 год. ја назначи Перк Ревизија -Пелагониска Ревизорска Куќа ДООЕЛ Прилеп за овластен ревизор, за вршење на ревизија на годишната сметка и финансиските извештаи на Тутунски комбинат АД Прилеп за деловната 2023год.

Завршната сметка на друштвото за 2023 година беше поднесена на 15.03.2024 година, согласно законската регулатива. Завршната сметка е потпишана од Генералниот Извршен Директор на Тутунски комбинат АД Прилеп, поднесена е електронски од Службата за сметководство при Тутунски комбинат АД Прилеп.

Во наредниот текст ќе биде прикажана состојбата во Тутунски комбинат АД Прилеп, преку основните финансиски извештаи.

ГОДИШНА СМЕТКА И ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Биланс на состојба

(Извештај за финансиската состојба)

Податоците се во 000 денари

Позиција	Претходна година	Тековна година	Индекс
СРЕДСТВА			
ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА	629.461	711.039	
Нематеријални средства	12.269	8.108	
Материјални средства	377.605	393.938	
Недвижности	350.322	341.499	
Постројки, опрема, транспортни средства, алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	27.283	52.439	
Биолошки средства			
Останати материјални средства			
Вложувања во недвижности	5.056	4.065	
Долгорочни финансиски средства	234.531	304.928	

ТЮТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Вложувања во подружници			0
Вложувања во придружени претпријатија			0
Побарувања по дадени долгорочни заеми			0
Вложувања во хартии од вредност	234.531	304.928	130
Останати долгорочни финансиски средства			0
Долгорочни побарувања			0
Одложено даночно средство			0
ТЕКОВНИ СРЕДСТВА	795.240	287.842	36
Залихи	614.714	200.163	33
Побарувања од купувачите	20.349	35.756	176
Останати побарувања	5.465	1.253	23
Краткорочни вложувања			0
Пари и парични еквиваленти	142.483	40.881	29
Платени трошоци за идните периоди и пресметани приходи (АВР)	12.229	9.789	80
ВКУПНО СРЕДСТВА	1.424.701	998.881	70
ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА			0
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ			
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ	368.660	539.001	146
Основна главнина и ревалоризациони резерви	8.991.530	8.991.530	100
Резерви	57.416	62.893	110
Акумулирана добивка (загуба)	-8.680.286	-8.515.422	0
Малцински удел			0
ОБВРСКИ	1.056.041	459.880	44
ТЕКОВНИ ОБВРСКИ	841.233	285.307	34
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	11.725	11.808	101
Обврски за краткорочни кредити и хартии од вредност	806.039	243.104	30
Краткорочни резервирања			0
Обврски кон државата	8.353	9.696	116
Останати краткорочни обврски	14.482	17.976	124
Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди (ПВР)	634	2.723	429
Обврски по основ на нетековни средства (или групи за отуѓување) кои се чуваат за продажба и прекинати работења			0
ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ	214.808	174.573	81
Обврски за долгорочни кредити и хартии од вредност	214.808	174.573	81
Обврски кон добавувачи и останати долгорочни обврски			0
Останати долгорочни резервирања			0
Одложени даночни обврски			0
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ	1.424.701	998.881	70
ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА			0

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Според податоците од завршната сметка на Тутунски комбинат АД Прилеп за 2023 година може да се донесат следните заклучоци:

- ❖ Вкупните средства, односно вкупната актива на друштвото во 2023 година бележи пад од 29%:
 - ✓ Зголемени основни – постојани средства за 13%, нај изразено е зголемувањето кај постројките и опремата.
 - ✓ Намалени тековни средства за 63% ,како резултат на :
 - Реализирана целокупна продажба на тутун од реколта 2022 година;
 - Износот на побарувања од купувачите е 35.756 илјади денари;
 - Намален е износот на останати побарувања од 5.465 илјади денари на 1.253 илјади денари;
 - Намален е износот на парични побарувања како резултат на помала откупена количина на тутун и изнесува 40.881 илјади денари.
- ❖ Вкупен износ на средства е 998.881 илјади денари што се должи пред се на:
 - ✓ Основната главница на друштвото која што е со ист износ како претходната година 8.991.530 илјади денари и капитал со износ од 539.001 илјади денари, каде што имаме прилично висок процент во однос на претходната година;
 - ✓ Краткорочни обврски на друштвото ги опфаќаат:
 - Обврските спрема добавувачите кои што се зголемени за многу мал процент односно од 11.725 илјади денари на 11.808 илјади денари ,
 - Обврските спрема државата бележат благо зголемување, исто така има зголемувањето на тековните даночни обврски т.е обврски по однос на плати, како резултат на зголемувањето на бројот на вработените.
 - ✓ Долгорочните обврски бележат намалување за 18%, пред се поради намалувањето на обврските за долгорочни кредити.

Според анализата на Билансот на состојба, Тутунски комбинат АД Прилеп покрај забележаната добивка од 164.864 илјади денари, бележи значително подобрување на краткорочната ликвидност. Битно е да се напомене дека Тутунски комбинат АД Прилеп, на 31.12.2023 година, ги има исплатено

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

сите доспеани обврски спрема добавувачите. Во наредниот период; менаџерскиот тим ќе се насочи кон подобрување на долгорочната ликвидност, солвентност и продуктивност во друштвото и ќе се стреми и понатаму да го одржи позитивниот финансиски резултат.

Биланс на успех

(Извештај за сеопфатната добивка)

Податоците се во 000 денари

Позиција	Претходна година	Тековна година	Индекси
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ	848.092	841.912	99
Приходи од продажба	818.106	826.983	101
Приходи од продажба на домашен пазар	262.054	253.635	97
Приходи од продажба на странски пазар	556.052	573.348	103
Промени на залихите на готови производи и производството во тек	XXXXXX	XXXXXX	xxxxx
Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	2.072	131	6
Залихи на готовите производи и на недовршено производство на крајот на годината	131	176	134
Капитализирано сопствено производство и услуги			0
Останати оперативни приходи	29.986	14.929	50
ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ	905.243	952.520	105
Набавна вредност на трговски стоки	222	672	303
Трошоци за сировини и други материјали	525.007	548.425	104
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	32.719	17.304	53
Услуги со карактер на материјални трошоци	107.454	102.684	96
Останати трошоци од работењето	35.737	37.668	105
Трошоци за вработените	179.477	218.313	122
Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	24.519	27.409	112
Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства			0
Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	34	43	126
Резервирања за трошоци и ризици			0
Останати расходи од работењето	74	2	3
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА / ЗАГУБА	-59.092	-110.563	0
Финансиски приходи	240.815	313.620	130
Приходи од вложувања, заеми и камати и курсни разлики	240.815	313.620	130
Останати приходи од финансирање			0
Удел во добивката на придружените друштва			0

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Финансиски расходи	41.620	38.193	92
Расходи по основ на камати, курсни разлики и слични расходи	41.620	38.193	92
Останати расходи од финансирање			0
Удел во загубата на придружените друштва			0
Добивка/ загуба од редовно работење	140.103	164.864	118
Добивка/ загуба од прекинато работење пред оданочување			0
Добивка/ загуба од редовно работење пред оданочување	140.103	164.864	118
Данок од добивка			0
Нето добивка/загуба по оданочување	140.103	164.864	118
Малцински интерес			0
Нето добивка/загуба која им припаѓа на акционерите на друштвото	140.103	164.864	118
Нето останата сеопфатна добивка/загуба			0
Вкупна сеопфатна добивка/загуба	140.103	164.864	118

Според податоците од Билансот на успех на Тутунски комбинат АД Прилеп може да се донесат следните заклучоци:

- ❖ Оперативните приходи на компанијата бележат благо намалување односно од 848.092 илјади денари на 841.912 илјади денари, што се должи пред се на:
 - ✓ Приходи од продажба на домашен пазар кои се намалени за мал процент во однос на претходната година;
 - ✓ Приходите од продажба на странски пазар, се зголемени за 3% односно продажба на тутун за Филип Морис и останати меѓународни партнери;
 - ✓ Останати оперативни приходи се намалени за 50%, т.е., приходи од оперативно работење, продажба на отпадна хартија, отпадно масло и слично;
 - ✓ Залихите на готови производи и недовршено производство се со износ од 176 илјади денари, што беше образложено во објаснувањата во Билансот на состојба.
- ❖ Оперативните расходи бележат зголемување за 5%,
- ❖ Во останатите оперативни расходи има промена и тоа во:
 - ✓ Зголемување на трошоците за сировини и материјали за 5%;
 - ✓ Амортизацијата на материјалните и нематеријалните средства е зголемена за 11%;
 - ✓ Трошоците за вработените се зголемени како резултат на зголемувањето на бројот на вработени и зголемувањето на платите на вработените.
- ❖ 313.620 илјади денари, Тутунски комбинат АД Прилеп има остварено финансиски приходи кои за 30% се повисоки во однос на претходната година.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

- ❖ Расходите по основ на камати изнесуваат 38.193 илјади денари во однос на претходната година каде износот е 41.620 илјади денари, тука имаме намалување на расходите пред се поради затворањето на дел од кредитите.

Тутунски комбинат АД Прилеп има добивка од 164.864 илјади денари, во претходната година имавме добивка во износ од 140.103 илјади денари.

Приходите на Друштвото во најголем дел се остваруваат од продажба на ориентален тутун откупен од реколтата 2022 година, како и производство на цигари во погон Цигари. Во понатамошниот текст ќе дадеме подетални анализи за секој одел посебно.

ВКУПНО ПРОИЗВОДСТВО ВО 2023 (ЈАНУАРИ-ДЕКЕМВРИ)

Збирно, вкупното производство во 2023 или во периодот Јануари-Декември, е најголемото за цело времетраење на партнерството со Филип Морис, од септември 2014г. Вкупниот раст е 22,7% повеќе, споредено со истиот период лани.

Споредено за истиот период во однос на 2021 година, порастот е огромни 71,2%.

Произведено	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Grand Total
SOFT	97.375.000	276.022.500	337.753.500	296.675.500	156.750.000	75.939.599	92.867.270	94.604.200	124.209.400	144.040.000	1.696.236.969
SLIM	20.660.000	40.060.000	38.280.000	29.590.000	1.800.000						130.390.000
RCB	30.172.000	121.381.500	123.810.840	179.810.300	106.789.500	127.945.316	111.317.970	76.863.600	111.790.000	96.657.600	1.086.538.626
LONG	17.964.500	18.249.500	18.781.500	15.912.500							70.908.000
FLAVOR +		8.940.000									8.940.000
7.0					91.910.800	204.395.506	180.960.020	277.804.800	390.776.800	388.279.800	1.534.127.726
6.0										140.334.000	140.334.000
Grand Total	166.171.500	464.653.500	518.625.840	521.988.300	357.250.300	408.280.421	385.145.260	449.272.600	626.776.200	769.311.400	4.667.475.321
НАУДОБРО ВКУПНО П-ВО				3					2	1	
ПОРАСТ/ПАД		↑ 11,6%	↑ 11,6%	↑ 0,6%	↓ -31,6%	↑ 14,3%	↓ -5,7%	↑ 16,7%	↑ 39,5%	↑ 22,7%	
ПОРАСТ/ПАД ВО 2023 ВО ОДНОС НА 2021										↑ 71,23%	

Евидентен е порастот и на просечното месечно производство (за безмалку 12 мил. п.е.), анализирано во цела 2023 година, во однос на 2022 година.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Просечно-Месечно		42.241.227	43.218.820	43.499.025	32.477.300	34.023.368	35.013.205	44.927.260	52.231.350	64.109.283
			2,3%	0,6%	-25,3%	4,8%	2,9%	28,3%	16,3%	22,7%

ГОДИШНО ПРОИЗВОДСТВО, КВАРТАЛН

Произведеното во 2023, во последните два квартали, е убедливо најголемо воопшто досега, од септември 2014г.

Во ноември 2023 производството не само што беше најголемо за оваа година, туку и најголемо месечно производство воопшто од септември 2014 год. Декемвриското п-во во 2023 е второто најдобро п-во досега, за нијанса поголемо од тоа во јули 2015 год.

Најмало месечно п-во
Најголемо месечно п-во

ПРОИЗВОДСТВО ПО ФОРМАТИ

Произведуваме со 4 (четири) формати од кои новиот формат 6.0 ја прави разликата во корист на порастот во вкупното производство. Кај форматот SOFT имаме пораст од 16%, ги одржавме скоро истите количини кај форматот 7.0, единствено кај форматот RCB имаме пад од -13.5%.

Имаме нов рекорд во остварено најголемо месечно п-во на форматот 7.0. Во ноември 2023 произведовме над 62 милиони пушачки единици, што е најмногу досега од пуштањето на машината во погон, од февруари 2018.

Подетално, месечните производства по формати споредено во 2023, 2022 и 2021 година можете да ги анализирате од таблеата во прилог подолу.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Формат SOFT

Произведено	2021	2022	2023
јан	-	6.647.600	23.973.800
фев	-	14.074.200	12.598.200
мар	7.934.200	2.997.000	2.360.800
апр	6.971.800	10.992.400	12.948.000
мај	3.995.800	19.937.000	995.000
јун	8.992.200	10.978.200	13.612.400
јул	13.990.200	10.818.200	16.240.000
авг	11.752.400	15.152.600	-
септ	13.991.000	13.983.600	8.397.400
окт	4.996.800	-	13.877.800
ноем	12.987.500	16.634.400	22.529.200
дек	8.992.200	1.994.200	16.507.400
Grand Total	94.604.200	124.209.400	144.040.000

Формат RCB

Произведено	2021	2022	2023
јан	-	5.712.400	-
фев	-	12.250.600	11.981.200
мар	-	9.984.200	19.966.200
апр	3.979.600	5.991.400	-
мај	8.984.600	8.989.800	13.971.400
јун	9.984.000	14.977.200	-
јул	7.985.000	8.778.200	2.990.400
авг	8.982.800	13.164.200	12.910.800
септ	10.986.000	6.982.400	2.991.800
окт	7.989.800	15.973.200	15.938.600
ноем	7.983.200	8.986.400	10.934.000
дек	5.987.600	-	4.973.200
Grand Total	76.863.600	111.790.000	96.657.600

Формат 7.0

Произведено	2021	2022	2023
јан	-	26.448.200	-
фев	-	25.907.200	13.200.800
мар	5.482.400	29.316.400	45.847.000
апр	13.939.400	27.524.400	22.349.000
мај	26.872.600	38.789.200	41.585.200
јун	40.873.400	36.734.800	33.465.400
јул	33.817.600	34.037.400	32.809.000
авг	18.034.400	35.967.200	28.814.600
септ	29.716.000	24.131.800	38.546.000
окт	37.081.400	21.931.000	18.479.600
ноем	38.743.400	45.426.800	62.047.000
дек	33.244.200	44.562.400	51.136.200
Grand Total	277.804.800	390.776.800	388.279.800

Формат 6.0

Произведено	2023
јан	-
фев	-
мар	-
апр	-
мај	-
јун	1.560.000
јул	22.370.000
авг	36.702.000
септ	30.530.000
окт	26.020.000
ноем	13.482.000
дек	9.670.000
Grand Total	140.334.000

ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО НА ФОРМАТИ ВО ВКУПНО ПРОИЗВОДСТВО

Од јуни 2023 година, питата за процентуално учество се дели на 4 (четири) делови, со колку што формати работиме. Новиот формат 6.0 веќе учествува со 18%, најмногу на сметка на форматот 7.0 кој сега учествува со 50% од вкупното п-во во 2023, за разлика од 2022, кога учеството беше 62%.

Months (Multiple Items)

Произведено	2021
SOFT	94.604.200
RCB	76.863.600
7.0	277.804.800
Grand Total	449.272.600

Months (Multiple Items)

Произведено	2022
SOFT	124.209.400
RCB	111.790.000
7.0	390.776.800
Grand Total	626.776.200

Months (Multiple Items)

Произведено	2023
SOFT	144.040.000
RCB	96.657.600
7.0	388.279.800
6.0	140.334.000
Grand Total	769.311.400

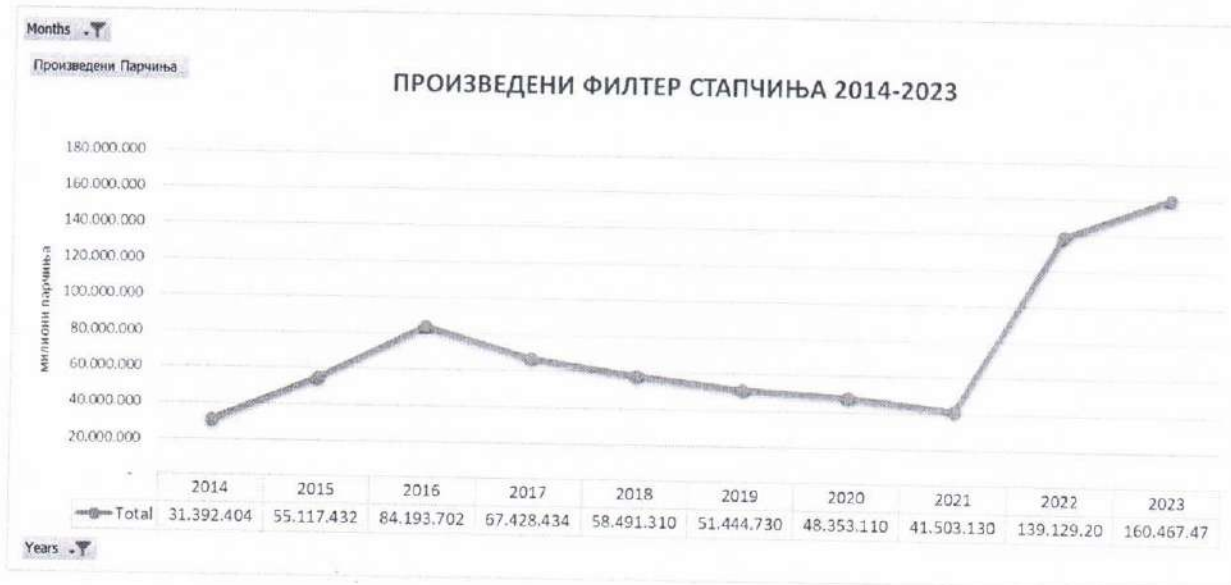
ПРОИЗВОДСТВО НА ФИЛТЕР СТАПЧИЊА

Производството на филтер стапчиња после огромниот пораст во 2022 година, и во 2023 е зголемено за дополнителни 15.34 %, или за над 20 милиони парчиња филтер стапчиња.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Произведени	Парична	Column Labels	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Grand Total
јан				4.552.690,00	3.634.810,00	4.692.980,00	336.000,00				10.661.500,00	8.895.570,00	32.773.550,00
фев				5.756.022,00	1.513.528,00	4.848.070,00	2.513.940,00	2.619.650,00	2.922.750,00		8.905.980,00	13.044.660,00	42.124.600,00
мар					6.113.662,00	5.913.110,00		3.611.220,00	3.628.540,00	571.560,00	12.370.050,00	15.759.170,00	47.967.312,00
апр				3.990.918,00	5.978.554,00	5.204.358,00		3.719.470,00	4.399.280,00	1.931.180,00	9.679.600,00	8.406.290,00	43.309.650,00
мај				3.003.550,00	4.675.788,00	6.385.376,00	1.780.350,00	4.767.330,00	5.784.880,00	2.810.170,00	17.240.930,00	15.188.120,00	61.636.494,00
јун				5.569.102,00	5.382.720,00	5.592.072,00	7.859.280,00	6.412.730,00	1.420.240,00	3.355.750,00	10.279.210,00	13.948.560,00	59.819.664,00
јул				8.712.980,00	6.302.760,00	7.117.104,00	8.206.770,00	2.489.750,00	1.580.450,00	3.658.850,00	9.371.420,00	10.220.790,00	57.660.874,00
авг					4.475.510,00	7.768.584,00	2.972.672,00	7.601.880,00	3.832.050,00	4.013.910,00	3.515.960,00	17.359.890,00	61.872.556,00
септ	9.490.612,00			4.484.260,00	6.239.560,00	4.845.098,00	7.928.230,00	3.966.280,00	4.784.650,00	4.083.190,00	13.980.890,00	11.284.000,00	71.086.770,00
окт	8.068.052,00			4.694.504,00	12.044.848,00	5.135.130,00	7.962.870,00	5.152.700,00	8.833.200,00	3.286.470,00	4.943.640,00	11.521.630,00	71.643.044,00
ноем	7.392.360,00			2.627.160,00	12.727.568,00	4.628.548,00	8.750.930,00	5.239.300,00	8.037.150,00	4.096.180,00	14.441.650,00	30.516.310,00	98.452.156,00
ден	6.441.380,00			7.250.736,00	11.811.320,00	10.093.916,00	5.551.060,00	9.634.250,00	2.953.060,00	14.193.820,00	9.894.440,00	11.350.270,00	89.174.252,00
Grand Total	31.392.404,00			55.117.432,00	84.193.702,00	67.428.434,00	58.491.310,00	51.444.730,00	48.353.110,00	41.503.130,00	139.129.200,00	160.467.470,00	737.520.922,00
ПОРАСТ/ПАД				75,58%	52,75%	-19,91%	-13,25%	-12,05%	-6,01%	-14,17%	235,23%	15,34%	

Продажба на ориентален тутун

Според податоците во Табела бр. 1 може да се заклучи дека Тутунски комбинат АД Прилеп, во Погон Тутун, од реколтата 2022 во 2023 г. има откупено 1.739.003 килограми тутун.

Табела бр.1 Планиран, реализиран откуп и спакувана количина на тутун (2017-2023 год.)

Реколта	План за откуп во кг.	Реализиран откуп во кг.	Спакуван тутун во кг.
2017	2.640.850	2.513.427	2.410.265
2018	2.854.844	2.808.386	2.541.003

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

2019	2.855.374	2.923.000	2.699.760
2020	2.564.340	3.802.480	3.604.660
2021	2.597.574	2.207.774	2.031.013
2022	2.713.191	1.739.003	1.566.369
2023	2.429.457	856.875	

Откупениот тутун е преработен и спакуван во капацитетите на фабриката Сокотаб-Битола, Драгожани со користење на Soft Dry технологија и најголем дел од овој тутун е продаден на Philip Morris International, а остатокот е продаден на Сокотаб-Битола, Драгожани.

Табела бр. 2 Спакуван тутун по индустриски класи

	Класа	Кгр.
PMI	ABC	1.302.420
	D	55.440
Вкупно		1.357.860
Socotab	AB	202.810
	ABC	3.039
	D	2.307
	E	353
Вкупно		208.509
Вк.тутун		1.566.369
Ситнавина		6.620
Се вкупно		1.572.989,00

Во 2023 година, од реколта 2022 спакувани се вкупно 1.566.369 кг. тутун (прикажан во Табела бр 2 по индустриски класи), и продадена е целокупната спакувана количина, како и ситнавината која е нус производ од процесирањето, во количина од 6.620 кг. што значи дека нема залиха на тутун од реколта 2022 год.

Од реколта 2023 откупени се 856.875 килограми тутун, што претставува 35% откупена количина од договорените 2.429.457 кг. или 1.572.582 кг. помалку. Ова намалување на откупената количина на тутун се должи пред се од намаленото производство на тутун на ниво на држава, во споредба со договореното производство (договорени 26.000.000 кг. а откупени приближно 14.800.000 кг.), или 43 % помало производство на тутун.

Позначајни активности на Извршните членови на Одборот на Директори во 2023 година

Раководството на Тутунски комбинат АД Прилеп, ги постави основните цели и се вложуваат најголеми напори да се реализираат тие цели. Подобрување на финансиската состојба на друштвото и подобрување на перформансите на истото. Основните цели кои се поставија се следните:

- ❖ Намалување на непродуктивните расходи во друштвото;
- ❖ Зголемување на енергетската ефикасност во процесот на производство, намалување на потрошувачката на електрична енергија
- ❖ Подобрување на состојбата на градежните објекти и опремата во друштвото со инвестиции во инвестициско одржување;
- ❖ Набавка на неопходна опрема за нормално функционирање на процесот на производство;
- ❖ Ослободување на друштвото од непотребните залихи на ситен инвентар, сировини и материјалил, кои ствараат дополнителни трошоци за нивно чување, и одржување;
- ❖ Подобрување на продуктивноста во компанијата преку низа активности,
- ❖ Зголемување на производството на цигари во цигарна фабрика
- ❖ Регулмирање на откупот на тутун од тутунопроизводителите од реколтата 2023 година
- ❖ Останати цели;

Со цел остварување на зацртание задачи во 2023 година Извршните Членови на Одборот на Директори на Тутунски комбинат АД Прилеп ги извршија следните активности:

- ❖ Учествуваа во реализацијата на откупот на тутун од реколтата 2022 год., кој започна во Ноември 2022год. а заврши во февруари 2023 година. Успешно е завршен откупот на тутун од реколтата 2022 година, при што откупени се 1.739.003,06 кг тутун по просечна откупна цена од 284,81 денар.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

- ❖ Учествуваа во склучувањето на Анекс број 1 со Сокотаб за обработка и пакување на откупениот тутун;
- ❖ Преговараа со РМІ, за количини, цени и начин на преработка на тутунот од реколтата 2022 година, при што е реализирана продажба на процесирани тутун од индустриските класи ABC и D.
- ❖ Учествуваа во склучување на договор со Сокотаб Битола;
- ❖ Во 2023 од реколтата 2022 се реализира продажба на 1.566.369 килограми ориентален тутун, од кои:
1.357.860 кг. се продадени на Philip Morris International
208.509 кг. се продадени на Сокотаб.
- ❖ Учествуваа и го организираа откупот на тутун од реколтата 2023 година, од склучување на договори, па се до обезбедување на средства за исплата на откупениот тутун.
- ❖ Ги иницираа и учествуваа во преговори за проширување на палетата на производи и зголемување на волумен на производство на цигари, со инсталирање на 2 машини во сопственост на ФМТКП, производство на 7.0. формат и 6.0. супер слим формат на цигари, наменети за извоз.
- ❖ Континуирано се преговара со ФМТКП ДОО Скопје за зголемување на производството на цигари во Погон Цигари, бидејќи со сите инвестиции што се направени во цигарна фабрика, истата ги исполнува високите стандарди на Philip Morris за квалитет и има капацитет да реализира многу поголемо производство на цигари.
- ❖ Учествуваа во изготвување на измените и дополнувањата на правилник за организација и систематизација на работните места во Тутунски комбинат АД Прилеп,

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

со цел реално вреднување на трудот на вработените и усогласување со минималната плата. Просечната нето плата во компанијата изнесува 32.777 ден.

- ❖ Учествуваа во процедурите за издавање на дел од неискористениот складишен простор во Тутунски комбинат АД Прилеп на заинтересирани компании од Прилеп, што се покажа доста успешно при што поголем дел од неискористениот складишен простор е издаден на компании од Прилеп;
- ❖ Учествуваа во подготовката и реализацијата на продажбата на непотребни залихи во согласност со пропишаните процедури.
- ❖ Со цел унапредување на производниот процес и зголемување на волуменот на производство направени се инвестиции во набавка на дополнителна опрема и резервни делови;
- ✓ Со цел исполнување на високите PMI стандарди за следливост на производот и континуирано следење на производниот процес инвестирано е во обновување и набавка на мрежна опрема ИТ опрема;
- ✓ Инвестирано е во набавка и замена на резервни делови на машините за изработка и пакување на цигари, со цел подобрување на физичките и визуелните карактеристики на цигарата.

Инвестициите прикажани погоре резултираа пред се со беспрекорно одвивање на производствениот процес во Погон Цигари и откупот на тутун во Погон Тутун.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ НА ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД ПРИЛЕП

Управувањето со Тутунски комбинат АД Прилеп е организирано според едностепен систем на управување (Одбор на директори) составен од 7 (седум) членови од кои 3(три) извршни членови и 4 (четири) неизвршни членови) како следи:

Р.бр.	Име и презиме	Функција во Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп	Образование
1	Зоран Пачешкоски	Извршен член и Генерален извршен директор	Дипломиран економист
2	Гоце Котески	Извршен член задолжен за финансии и финансиско работење	Магистер по економски науки
3	Горан Тодоров	Извршен член задолжен за фабрикација	Магистер по менаџмент на човечки ресурси
4	Сретен Богоевски	Неизвршен независен член и Претседател на Одбор на директори	Дипломиран шумарски инженер
5	Миле Велкоски	Неизвршен независен член	Магистер по економски науки
6	Златко Сарев	Неизвршен член	Дипломиран правник
7	Милаим Амеди	Неизвршен член	Дипломиран социолог

Награда- паричен надоместок и додатоци на плата исплатени на извршни членови во 2023г.

Зоран Пачешкоски		исплати во 2023 во денари			
Р.бр	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	662.323	67.841	283.955	1.014.119
2	Регрес	30.000	3.333	0	33.333
3	Новогодишен надоместок	6.500	722	0	7.222
ВКУПНО		698.823	71.896	283.955	1.054.674

Гоце Котески		исплати во 2023 во денари			
Р.бр	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	630.369	64.016	270.040	964.425
2	Регрес	30.000	3.333	0	33.333
3	Новогодишен надоместок	6.500	722	0	7.222

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

ВКУПНО	666.869	68.071	270.040	1.004.980
--------	---------	--------	---------	-----------

Горан Тодоров		исплати во 2023 во денари			
Р.бр	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	33.157	3.684	0	36.841
2	Регрес				
3	Новогодишен надоместок				
ВКУПНО		33.157	3.684	0	36.841

Паушал исплатен на неизвршни членови во 2023г.

Сретен Богоевски		исплати во 2023 во денари			
Р.бр	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	580.372	64.486	0	644.858
2	Регрес				
3	Новогодишен надоместок				
ВКУПНО		580.372	64.486	0	644.858

Миле Велкоски		исплати во 2023 во денари			
Р.бр	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	580.372	64.486	0	644.858
2	Регрес				
3	Новогодишен надоместок				
ВКУПНО		580.372	64.486	0	644.858

Златко Сарев		исплати во 2023 во денари			
Р.бр	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	580.372	64.486	0	644.858
2	Регрес				
3	Новогодишен надоместок				
ВКУПНО		580.372	64.486	0	644.858

Милаим Амеди		исплати во 2023 во денари			
Р.бр	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

1	Плата	265.054	29.451	0	294.505
2	Регрес				
3	Новогодишен надоместок				
ВКУПНО		265.054	29.451	0	294.505

Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп во текот на деловната 2023г. одржа 22 седници од кои 16 редовни седници и 6 со одлучување без одржување на седница согласно чл. 80 од Статутот на Тутунски комбинат АД Прилеп и чл.358 од Законот за трговските друштва.

Тутунски комбинат АД Прилеп е во постапка на усогласување на своето работење и спроведување на сите добри корпоративни практики согласно Законот за трговските друштва и Кодексот за корпоративно управување.

КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Согласно својата деловна политика ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД Прилеп остана посветен на помагање и поддршка на ранливите општествени сегменти, грижа и заштита на животната средина, унапредување на деловните процеси за позадоволни клиенти, посреќни вработени и поуспешни резултати, а се со цел зголемување на благосостојбата во општеството и обезбедување здрава и просперитетна иднина за сите граѓани.

Друштвото е особено гордо на поддршката што ја дава на општеството. Фокусот и во 2023 година беше ставен на поддршка на социјално загрозените категории граѓани, културата, спортот, уметноста. Во таа смисла друштвото даде финансиска поддршка во вид на донации и спонзорства на ранливи категории на граѓани на кои им е неопходна финансиска помош, како и спонзорства за унапредување на спортски и културни активности.

ДОБРИ ДЕЛОВНИ ПРАКТИКИ И ГРИЖА ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

Грижата за вработените останува приоритет на друштвото. – Во текот на 2023 г. Тутунски комбинат АД Прилеп традиционално додели јубилејни награди на вработени кои оствариле 20 години непрекинат работен стаж во Друштвото.

Друштвото во континуитет презема активности за задржување на постојниот и привлекување нов кадар, преку одржување на соодветно ниво на плати и надоместоци, стручно усовршување и други бенефиции. Во текот на 2023 година, Друштвото изврши зголемување на платите на вработените. Особено внимание во текот на годината беше посветено на овозможување практична настава за ученици од средни училишта. Друштвото исто така посветува особено внимание на примена на Законот за Безбедност и здравје при работа со упатување на вработените на редовни здравствени истематски прегледи и упатување на обука на вработените по безбедност и здравје при работа.

ПРАШАЊА ПОВРЗАНИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Во текот на 2023 година, Тутунски комбинат АД Прилеп продолжи со активностите во врска со заштеда на потрошувачката на енергија. За таа цел реализирани се 2 поголеми проекти:

- Реконструкција на кров на 10 магацини
- Инсталација на фотоволтаичен систем

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Особено значајно се истакнува постапката за набавка и инсталирање фотоволтаична централа со моќност до 1MWh, која се постави на покривот од магацините во Погон Цигари, во текот на 2023г.

Исто така раководството во Тутунски комбинат АД Прилеп има за цел во иднина да се изврши и набавка на топлински пумпи за Погон Цигари за замена на посточкиот систем на греење со КПГ метан.

Тутунски Комбинат АД Прилеп се стреми кон остварување на целите кои што произлегуваат од законските обврски, а согласно Програма за управување со отпад 2024-2026г. преку овластено лице за управување со отпад, како општествено одговорна компанија Тутунски Комбинат АД Прилеп настојува да ги реализира планираните активности во насока на:

- Избегнување и во најголема можна мера намалување на количеството на создадениот отпад;
- Искористување на употребливите состојки на отпадот;
- Одржлив развој, преку зачувување и заштеда на природните ресурси;
- Спречување на негативните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- Отстранување на отпадот на начин што е прифатлив за животната средина и
- Висок степен на заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Отпадот во нашата компанија произлегува од сите неопходни активности за извршување на производниот процес кој настанува во две инсталации: Тутунски Комбинат АД Прилеп -Погон Тутун и Погон Цигари.

Програмата за управување со отпад која е алатка за реализација на Планот за управување со отпадот, на годишно ниво, претставува основен документ за планирање на сите активности во текот на планираната календарска година. Цел на програмата за управување со отпадот е исполнување на законската обврска, декларацијата за животна средина, исполнување на доброволни договори – според Законот за пакување и отпад од пакување и сл.

Исто така друштвото има и склучено договори за преземање и откуп на отпадни материјали (комунален отпад, технолошки отпад, метален отпад, хартија и картон, отпадни масла и др.) со овластени откупувачи на откуп на отпадни материјали за нивно соодветно одлагање и отстранување и тоа: ЈКП Комуналец, Пакомак Ауто-Хаус Заковски ДООЕЛ, Даскало ДООЕЛ и Нутривет ДООЕЛ

Прилог:

- Биланс на Успех за периодот од 01.01.2023-31.12.2023 година;
- Биланс на состојба на 01.01.2023-31.12.2023 година;
- Вкупно производство на цигари по формати;
- Продажба на ориентален тутн;

Зоран Пачешкоски – Генерален Извршен Директор

Гоце Котески-Извршен член и задолжен за финансиско работење

Горан Тодоров- Извршен член задолжен за фабрикација

Прилеп, 09.04.2024 година